

Karelia-ammattikorkeakoulu
Sosionomi (AMK)

Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa huoltajien näkökulmasta

Ella Eloranta
Laura Hiltunen

Opinnäytetyö, toukokuu 2022

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2022
Sosiaalialan koulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijät
Ella Eloranta, Laura Hiltunen

Nimeke
Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa huoltajien näkökulmasta

Toimeksiantaja
Joensuun kaupunki – Niinivaaran vuoropäiväkoti

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää huoltajien käsityksiä ja kokemuksia positiivisesta pedagogiikasta varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä oli selvittää, miten Niinivaaran vuoropäiväkodin huoltajat ymmärtävät positiivisen pedagogiikan varhaiskasvatuksessa, ja kuinka se heille näyttäytyy. Päiväkodin työntekijät voivat hyödyntää tietoa oman toimintansa sekä kasvatusyhteistyön kehittämisessä.

Opinnäytetyössä käytettiin laadullisen tutkimuksen menetelmiä ja tiedonkeruu toteutettiin sähköisellä lomakehaastattelulla. Lomakehaastattelussa laadullisten kysymysten tukena hyödynnettiin myös määrällisiä kysymyksiä. Linkki lomakehaastatteluun toimitettiin Daisy-palvelun kautta 3–6-vuotiaiden lasten huoltajille. Saatu aineisto analysoitiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia mukaillen.

Opinnäytetyön tulosten mukaan huoltajat ymmärtävät keskeiset positiivisen pedagogiikan osa-alueet. Lisäksi tulokset osoittavat, että positiivinen pedagogiikka näyttäytyy huoltajille selkeästi eri viestintäkanavien ja varhaiskasvattajien toimintamallien kautta. Kehittämisideana voisi luoda huoltajille oppaan positiivisen pedagogiikan keskeisimmistä osa-alueista ja menetelmistä varhaiskasvatuksessa. Lisäksi varhaiskasvattajille voitaisiin järjestää työpajatoimintaa positiivisesta pedagogiikasta kasvatusyhteistyössä. Jatkotutkimusideana voisi olla luonteenvahvuuksien tunnistaminen ja tukeminen päiväkodissa.

Kieli
suomi

Sivuja 49
Liitteet 2
Liitesivumäärä 3

Asiasanat
varhaiskasvatus, positiivinen pedagogiikka, kasvatusyhteistyö

THESIS
May 2022
Degree Programme in Social Services

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Authors

Ella Eloranta, Laura Hiltunen

Title

Positive Pedagogy in Early Childhood Education from the Guardians' Perspective

Commissioned by

The City of Joensuu – Niinivaara Day Care Centre

Abstract

The aim of this thesis was to find out guardians' conceptions and experiences about positive pedagogy in early childhood education. The research task of the thesis was to find out how the guardians of the Niinivaara day-care centre understand positive pedagogy in early childhood education and how it appears to them. The employees of the day-care centre can use this information in developing their own activities and early childhood education and care (ECEC) partnership.

The methods of qualitative research were used in the thesis and data collection was carried out by electronic form interview. Quantitative questions were also used to support the qualitative questions in the form interview. A link to the form interview was sent to guardians of the children aged three to six years through the Daisy-service. The data was analysed by using data-driven content analysis.

According to the results of the thesis, guardians understand the key aspects of positive pedagogy. In addition, the results show that positive pedagogy is clearly visible to guardians through different communication channels and actions of early childhood educators. An idea of developing the thesis could be to create a guide for guardians about the key aspects and methods of positive pedagogy in early childhood education. In addition, workshops on positive pedagogy in ECEC partnership could be organized for early childhood educators. A further research idea could be the identification and support of character strengths in day-care centre.

Language
Finnish

Pages 49
Appendices 2
Pages of Appendices 3

Keywords

early childhood education and care, positive pedagogy, ECEC partnership

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Varhaiskasvatus Suomessa	6
2.1	Varhaiskasvatus	6
2.2	Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	7
2.3	Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta	8
2.4	Yhteistyö huoltajien kanssa varhaiskasvatuksessa	10
3	Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa	12
3.1	Positiivinen pedagogiikka ja Joensuun seudun varhaiskasvatus	12
3.2	Osallisuus	14
3.3	Myönteiset tunteet ja lämmin vuorovaikutus	15
3.4	Luonteenvahvuudet	16
4	Aiheeseen liittyvät aiemmat tutkimukset ja opinnäytetyöt	19
5	Opinnäytetyön lähtökohdat	20
5.1	Toimeksiantaja	20
5.2	Opinnäytetyön tehtävä ja tutkimuskysymykset	21
6	Menetelmälliset valinnat	21
6.1	Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus	21
6.2	Aineistonkeruu sähköisellä lomakehaastattelulla	22
6.3	Aineiston käsittely ja analysointi	24
7	Tulokset	30
7.1	Lomakehaastattelun lähtökohdat	30
7.2	Kasvattajien myönteiset ajattelu- ja toimintatavat	31
7.3	Lasten osallisuuden vahvistaminen positiivisen pedagogiikan avulla	32
7.4	Positiivisten asioiden esiin tuominen	33
7.5	Kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä huoltajien kanssa	35
8	Pohdinta	37
8.1	Johtopäätökset	37
8.2	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	40
8.3	Ammatillinen kasvu	44
8.4	Hyödynnettävyys ja jatkotutkimusideat	45
	Lähteet	47

Liitteet

- Liite 1 Lomakehaastattelun saatekirje huoltajille
Liite 2 Opinnäytetyön lomakehaastattelu 2021

1 Johdanto

Positiivinen pedagogiikka kuuluu Joensuun seudun varhaiskasvatuksen erityispiirteisiin ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2021, 8, 43). Positiivinen pedagogiikka on kasvatusnäkemys, jonka tarkoituksena on tukea lasten hyvinvointia ja luontevahvuuksia positiivisen ajattelun kautta (Leskisenoja 2017, 12–13). Positiivisessa pedagogiikassa keskitytään lasten osallisuuteen, vahvuuksiin ja myönteisiin tunteisiin. Toimiva sosiaalinen ympäristö, kuten kasvatuskumppanuus, on pohjana lapsen oppimiselle, kasvulle ja hyvinvoinnille. (Kumpulainen, Mikkola, Rajala, Hilppö & Lipponen 2014, 225, 228–229.)

Tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Joensuun kaupungin kunnallisiin päiväkodeihin kuuluva Niinivaaran vuoropäiväkoti. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää huoltajien käsityksiä ja kokemuksia positiivisesta pedagogiikasta varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä oli selvittää, miten Niinivaaran vuoropäiväkodin huoltajat ymmärtävät positiivisen pedagogiikan varhaiskasvatuksessa, ja kuinka se heille näyttäytyy. Opinnäytetyössä käytettiin laadullisen tutkimuksen menetelmiä niin tiedonkeruussa kuin aineiston analyysissä. Tiedonkeruu toteutettiin lomakehaastattelulla, jossa laadullisten kysymysten tukena hyödynnettiin myös määrällisiä kysymyksiä. Aineiston analyysi toteutettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysiä mukaillen.

Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä avataan ensin opinnäytetyön keskeisimpiä käsitteitä, jotka käsittelevät varhaiskasvatusta Suomessa sekä positiivista pedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa. Seuraavaksi tarkastellaan aiheesta aiemmin tehtyjä tutkimuksia ja opinnäytetöitä, joita seuraa opinnäytetyön toimeksiantajan sekä tehtävän ja tutkimuskysymysten esittely. Tämän jälkeen käsitellään opinnäytetyön menetelmällisiä valintoja sekä arvioidaan lomakehaastattelun tuloksia. Lopuksi on pohdinta, jossa tarkastellaan johtopäätöksiä sekä opinnäytetyön luotettavuutta ja eettisyyttä. Pohdinnassa tarkastellaan lisäksi opinnäytetyön tekijöiden ammatillista kasvua sekä opinnäytetyön hyödynnettävyyttä ja jatkotutkimusaiheita.

2 Varhaiskasvatus Suomessa

2.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on alle kouluikäisille suunnattu palvelukokonaisuus, jonka keskiössä ovat lapsen kasvatus, opetus ja hoito (Ahonen 2017a, 27). Suomalaiseen koulutusjärjestelmään kuuluva varhaiskasvatus on pedagogisesti painottunutta, suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa sekä merkittävä ajanjakso lapsen kasvulle ja kehitykselle (Opetushallitus 2021a). Varhaiskasvatustilain (540/2018) turvaa jokaisen lapsen yhtäläisen oikeuden varhaiskasvatukseen, jonka järjestäminen kuuluu kunnan velvollisuuksiin. Päätös lapsen osallistumisesta varhaiskasvatukseen on lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2022a.)

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoihin sisältyvät päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä avoin varhaiskasvatustoiminta kuten leikkipuisto- tai kerhotoiminta. Huoltajan töistä tai opiskeluista johtuen lapselle järjestetään tarpeiden mukaista vuorohoitoa, jota toteutetaan päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa iltaisin, öisin ja viikonloppuisin. Vuorohoidossa lasten varhaiskasvatukseen osallistuminen tapahtuu epäsäännöllisesti, mikä on huomioitava pedagogisen toiminnan suunnittelu- ja toteutusvaiheessa. (Opetushallitus 2018, 17–19.) Varhaiskasvatustilain (540/2018, 9 §) määrittää varhaiskasvatuksen pääsääntöiseksi kestoksi enintään kymmenen tuntia, lukuun ottamatta vuorohoitoa, jonka päivittäinen kesto määrittyy lapsen tarpeiden perusteella.

Varhaiskasvatuksen tavoitteet määritellään varhaiskasvatustilain (540/2018). Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä edistää oppimista. Tavoitteisiin kuuluu lisäksi vahvistaa lasten tasa-arvon, yhdenvertaisuuden sekä osallisuuden toteutumista turvallisessa ja kehittävässä varhaiskasvatusympäristössä. Tavoitteina on myös antaa lapsille valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa, sekä ohjata lapsia vastuulliseen ja muita ihmisiä kunnioittavaan toimintaan. Lisäksi tavoitteisiin sisältyvät lapsen ja

huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö sekä huoltajien tukeminen kasvatustyössä. (Varhaiskasvatustalaki 540/2018, 3 §.)

2.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Opetushallituksen laatimat varhaiskasvatussuunnitelman perusteet toimivat suuntaviivana varhaiskasvatuksen järjestämisessä, toteuttamisessa ja kehittämisessä sekä edistävät laadukkaan ja yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen toteutumista (Opetushallitus 2021a). Laadukasta varhaiskasvatusta toteutetaan sensitiivisen vuorovaikutuksen ja välittävän huolenpidon avulla sekä lasten mielenkiinnon kohteita huomioimalla. Näiden lisäksi leikin ja oppimisen mahdollistavien toimintaympäristöjen luominen yhteistyössä lasten kanssa on osa laadukasta varhaiskasvatusta. (Opetushallitus 2021b.)

Varhaiskasvatussuunnitelmakokonaisuuteen kuuluu kolme eri tasoa, jotka ovat valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat sekä lasten varhaiskasvatussuunnitelmat (Opetushallitus 2021a). Käytännön varhaiskasvatuksessa kokonaisuuteen kuuluu lisäksi ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma eli *ryhmävasu*, jonka avulla voidaan arvioida pedagogista toimintaa lapsiryhmän tarpeiden mukaisesti (Ahonen 2017a, 14, 19).

Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat perustuvat valtakunnallisiin varhaiskasvatuksen perusteisiin. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat määrittelevät, ohjaavat ja tukevat paikallisen varhaiskasvatuksen järjestämistä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma eli *lapsen vasu* tehdään jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle yhteistyössä huoltajien ja lapsen kanssa. (Opetushallitus 2021a.) Lapsen vasu on pedagoginen suunnitelma lapsen yksilöllisestä huomioimisesta varhaiskasvatuksessa, jonka avulla nostetaan esiin lapsen vahvuuksia, voimavaroja ja henkilökohtaisia tarpeita (Opetushallitus 2021b). Lapsen vasuun kirjataan tavoitteet, toimet ja mahdolliset tuen tarpeet, joilla tuetaan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2022b).

2.3 Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta

Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta on kokonaisvaltaista toimintaa, jolla tavoitellaan lapsen oppimisen, hyvinvoinnin sekä laaja-alaisen osaamisen edistämistä (kuvio 1). Pedagoginen toiminta perustuu lasten ja henkilöstön väliseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön, jossa yhdistyvät lasten omaehtoisuus, henkilöstön ja lasten yhteiset ideat sekä suunnitelmallinen toiminta. Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta tukee lasten laaja-alaista osaamista, jossa yhdistyvät tiedot, taidot, arvot, asenteet ja tahto. Laaja-alainen osaaminen kattaa viisi toisiinsa linkittyvää osa-alueetta. Ensimmäiseen osa-alueeseen lukeutuvat ajattelu ja oppiminen, toiseen kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, kolmanteen itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, neljäänteen monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen ja viidenteen osallistuminen ja vaikuttaminen. (Opetushallitus 2018, 23–24, 36.)

Kuvio 1. Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan viitekehys (Opetushallitus 2021b).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa pedagogiikan lähtökohtina ovat arvoperusta sekä oppimiskäsitys lapsesta, lapsuudesta ja oppimisesta. Arvoperustan keskeisiä arvoja ovat lapsuuden itseisarvo, ihmisenä kasvaminen, lapsen oikeudet sekä yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus. Lisäksi arvoihin kuuluvat perheiden monimuotoisuus sekä terveellinen ja kestävä elämäntapa. Arvoperusta tukee lapsen edun mukaista toimintaa sekä korostaa lapsen oikeutta hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun. Lisäksi arvoperusta vahvistaa lapsen mielipiteen huomioimista, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä syrjäntäkieltoa. Arvoperustan pohjana ovat YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista (60/1991), varhaiskasvatustilanne (540/2018) ja YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (27/2016). (Opetushallitus 2018, 20–22.)

Käsitys lapsen oppimiskyvystä vaikuttaa merkittävästi pedagogisen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin (Ahonen 2017a, 33). Opetushallitus (2018, 21) esittää oppimiskäsityksen näkökulmana, jonka mukaan lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen tapahtuvat vuorovaikutuksessa ihmisiin ja ympäristöön. Lapsi nähdään aktiivisena toimijana, jolla on synnynnäinen halu oppia uutta. Oppimista tapahtuu kaikkialla lapsen toimintaympäristössä, kuten leikin, liikkumisen, tutkimisen ja itseilmaisun yhteydessä. Erityisesti leikin merkitys korostuu varhaiskasvatustilanteen lapsen oppimisessa. Oppimiseen vaikuttavat lisäksi lapsen aikaisemmat kokemukset, mielenkiinnon kohteet ja osaaminen. Myönteisiä oppimiseen vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa positiiviset tunnekokemukset ja vuorovaikutussuhteet sekä mielenkiintoinen ja sopivan haasteellinen toiminta. (Opetushallitus 2018, 21–22.)

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan keskeisiä tavoitteita ja sisältöjä luonnehtivat oppimisen alueet, jotka auttavat henkilöstöä monipuolisen toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Nämä viisi esiopetussuunnitelman perusteiden mukaista kokonaisuutta ovat kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni sekä kasvan, liikun ja kehityn. Oppimisen alueet tulee näkyä monipuolisena kokonaisuutena lasten arjessa huomioiden lasten mielenkiinnon kohteet sekä taitotasot. Toiminnan sisäiset teemat voivat syntyä lasten leikeistä, saduista tai vuorovaikutustilanteista työntekijöiden kanssa. Pedagogisen toiminnan avulla

mahdollistetaan eri-ikäisten lasten kehitys ja oppiminen sekä asioiden ja ilmiöiden laaja-alainen tarkastelu. (Opetushallitus 2018, 40.)

2.4 Yhteistyö huoltajien kanssa varhaiskasvatuksessa

Opetushallitus (2018) korostaa huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön merkitystä varhaiskasvatuksessa. Yhteistyöllä tavoitellaan molemminpuolista sitoutumista lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseen. Kasvatusyhteistyötä vahvistavat luottamuksellinen ja tasa-arvoinen vuorovaikutus sekä molemminpuolinen kunnioitus. (Opetushallitus 2018, 34.) Ahosen (2017a) mukaan kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyön laatu vaikuttaa lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin, jonka vuoksi molemmissa toimintaympäristöissä tulisi olla yhteneväiset arvot ja näkemykset lapsen edusta. Johdonmukaisuuden saavuttamiseksi onkin tärkeää, että varhaiskasvatus ja huoltajat keskustelevat kasvatusyhteistyön arvoista, tavoitteista sekä vastuista. (Ahonen 2017a, 123–124.) Lapsilla ja heidän huoltajillaan tulee olla säännöllisesti mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 20 §).

Kumpulainen ym. (2014) kuvaavat kasvatuskumppanuutta lapsen hyvinvointia tukevaksi sosiaalisesti verkostoksi, joka muodostuu kunnioittavasta ja luottamuksellisesta yhteistyöstä ammattilaisten ja huoltajien välillä. Kasvatuskumppanuudella luodaan yhteinen ymmärrys lapsen hyvinvointia parantavista tekijöistä huoltajien ja työntekijöiden yhteisten tietojen pohjalta. Tarkoituksena on luoda yhteisöllinen tuki ja arvostava yhteistyö, eikä keskittyä vain ongelmakohtiin. Kasvatuskumppanuudella pyritään avartamaan lasten sekä huoltajien käsityksiä lapsen kasvun ja kehityksen mahdollisuuksista. (Kumpulainen ym. 2014, 230.)

Järvisen, Laineen ja Hellman-Suomisen (2009) mukaan toimiva ja kunnioittava vuorovaikutus edellyttää kiireetöntä, avointa ja rehellistä viestintää, jossa molemmat osapuolet ovat tietoisia toistensa toiveista ja odotuksista. Lisäksi yhteistyö vaatii yhteiset pelisäännöt sekä matalan kynnyksen vuorovaikutukselle. Vastavuoroisia kohtaamisia voi tapahtua muun muassa päivittäisissä

keskusteluissa, vanhempainilloissa sekä erilaisissa tapahtumissa ja teemailloissa. Myös kirjalliset tuotokset, kuten kasvun kansio, reissuvihko, kuukausittaiset kirjeet ja muut kirjalliset viestit, tukevat vuorovaikutusta. Arvostava vuorovaikutus vaatii työntekijältä halua kuunnella, tukea, ohjata ja neuvoa. (Järvinen ym. 2009, 164.)

Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelmassa (2021) kerrotaan, että huoltajille välitetään säännöllisesti tietoa ryhmän toiminnan tavoitteista ja sisällöistä sekä niiden hyödyistä varhaiskasvatuksessa. Päivittäisissä kohtaamisissa keskustellaan huoltajien kanssa rakentavasti lapsen onnistumisista ja vahvuuksista sekä surun ja pettymyksen kokemuksista. Informaatiota jaetaan yhteisesti sovitulla tavoilla, kuten eteisen viikko-ohjelman tai sähköpostin välityksellä. Huoltajien ja varhaiskasvattajien ensisijaisena viestintä- ja tiedotuskanavana Joensuun päiväkodeissa toimii DaisyNet-toiminnanohjausjärjestelmä eli Daisy. Daisy:n kautta tehdään lapsen läsnäolovaraukset sekä loma- ja poissaoloilmoitukset, vastataan varhaiskasvatusyksikön lupakyselyihin sekä viestitään päivittäisissä asioissa. Myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan päiväkodeissa sähköisesti Daisyssä. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2021, 11, 19–20, 43.)

Opetushallitus (2018) tähdentää yhteistyön merkitystä huoltajien kanssa erityisesti silloin, kun lapsella ilmenee tuen tarvetta. Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki arvioidaan ja toteutetaan monialaisessa yhteistyössä lapsen, huoltajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Tukitoimia ovat erilaiset pedagogiset, rakenteelliset ja hyvinvointia tukevat ratkaisut, kuten työtapojen ja oppimisympäristöjen mukauttaminen lapsen tarpeiden mukaan. (Opetushallitus 2018, 54–57.) Joensuun seudun varhaiskasvatuksessa tuki perustuu tuen kolmiportaisuuteen, johon sisältyvät yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Tuen tarve ja tukitoimet arvioidaan ja toteutetaan aina lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2021, 70–72.)

3 Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa

3.1 Positiivinen pedagogiikka ja Joensuun seudun varhaiskasvatus

Positiivinen pedagogiikka on pedagoginen suuntaus, jossa lapsi nähdään aktiivisena toimijana ja merkitysten luojana. Positiivisessa pedagogiikassa keskitytään lasten osallisuuteen, vahvuuksiin ja myönteisiin tunteisiin sekä lapsen mielenkiinnon kohteisiin, jotka synnyttävät oppimisen ilon kokemuksia. Positiivinen pedagogiikka ei sulje pois vastoinkäymisten ja haasteiden merkitystä, vaan niitä tarkastellaan myönteisen kautta. Vaikeudet nähdään enemmän ihmistä rakentavina kuin rikkovina kokemuksina. (Kumpulainen ym. 2014, 224–225, 228.) Positiivinen pedagogiikka kuuluu Joensuun seudun varhaiskasvatuksen paikallisiin ja seudullisiin erityispiirteisiin (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2021, 8).

Kumpulainen ym. (2014, 227) kertovat, että positiivisella pedagogiikalla on yhteys positiiviseen psykologiaan, jossa tavoitellaan ratkaisukeskeisiä ajattelu- ja toimintamalleja. Avolan ja Pentikäisen (2020) mukaan ratkaisukeskeisyys tarkoittaa yhtä aikaa asennetta, näkökulmaa sekä menetelmää. Ratkaisukeskeisen ajattelun keskiössä ovat tavoitteet, tulevaisuus, toimivat ratkaisut, voimavarat ja vahvuudet. Ratkaisukeskeisyydessä olennaista ei ole tietää ongelmien syitä, vaan huomio kiinnitetään siihen, mitä ongelmille on tehtävissä. Tällä lähestymistavalla voidaan tukea lapsen tunnetta siitä, että hän on hyvä, arvokas ja rakastettava. (Avola & Pentikäinen 2020, 65.)

Positiivisen pedagogiikan mukaan lapsen kokemusmaailman havainnointi, dokumentointi ja myönteisten merkitysten jakaminen tukevat lapsen oppimista, kasvua ja hyvinvointia. Perusajatuksena on, että lapsen oppiminen ja hyvinvointi syntyvät lapsen ja hänen ympäristöjensä välisessä vuorovaikutuksessa. Kasvatuskumppanuus on merkityksellinen osa lapsen hyvinvointia edistävää sosiaalista verkostoa. Positiivisessa pedagogiikassa pyritään ymmärtämään lasta hänen omassa ympäristössään sekä luomaan toimiva vuorovaikutus suhteessa lapsen elinympäristöihin. Lapsi nähdään hänen omien toimintaympäris-

töjensä keskiönä, jolla on mahdollisuus vaikuttaa omaan elämäänsä. (Kumpulainen ym. 2014, 225, 228–230.) Nämä käytännön toimet ovat tiivistettynä Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelmassa (2021) termein ankkurointi, havainnointi, dokumentointi ja jakaminen. Ankkuroinnin tarkoituksena on yhdistää toiminta lapsen omaan kokemusmaailmaan, ja havainnoinnissa lasta autetaan tunnistamaan myönteiset hetket. Dokumentoinnissa onnistuneet hetket kirjataan ylös vapaavalintaisella tavalla, ja jakamisessa nämä dokumentit, kuten muistiinpanot ja havainnot, jaetaan muiden kanssa. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2021, 26.)

Arjen positiivinen pedagogiikka on lapsen kannustamista sekä tunteiden ja vahvuuksien tunnistamista. Lapsesta halutaan tehdä arjen aktiivinen toimija, jolla on mahdollisuus dokumentoida havaitsemiaan kokemuksia ja tunteita. Positiivisessa pedagogiikassa nostetaan esiin lapsen myönteisiä kokemuksia, jotka lisäävät lapsen innostusta sekä itseluottamusta ja -arvostusta. Lapsella on mahdollisuus dokumentoida omaa elämäänsä ja pohtia sitä muiden kanssa, jolla pyritään ymmärtämään lapsen mielenmaisemaa. Dokumentointia on tärkeää tehdä myös päiväkodin ulkopuolella, sillä erilaisten tapahtumien ja tunnelmien näkyväksi tekeminen mahdollistaa niiden tarkastelun, muistelun sekä arvioinnin. Erilaiset tuotokset lapsen elämästä luovat yhteyden päiväkodin ja vanhempien välille vahvistaen kasvatuskumppanuutta. Lapsen tulisi saada prosessoida omia tunteitaan ja kokemuksiaan vuorovaikutuksessa muiden kanssa, jolloin huoltajat ja kasvattajat pääsevät lapsen maailmaan. Tunteiden ja kokemusten käsittely päiväkotiryhmässä edistää lapsen kokemusta yhteisöön kuulumisesta. Yhteiset kiinnostuksen kohteet auttavat myös kasvattajia toiminnan suunnittelussa. (Kumpulainen ym. 2014, 231–233.)

Leskisenojan (2019) mukaan tavoitteellinen varhaiskasvatustyö ja positiivinen pedagogiikka tukevat sekä täydentävät toisiaan. Varhaiskasvatuksen tavoitteisiin kuuluvat muun muassa myönteisten oppimiskokemusten mahdollistaminen, lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen sekä lapsen osallisuuden varmistaminen. Positiivisen pedagogiikan avulla varhaiskasvatuksen tavoitteet on mahdollista saavuttaa paremmin ja kestävämmiin. (Leskisenoja 2019, 39.) Joensuun seudun varhaiskasvatuksessa positiivinen pedagogiikka

huomioidaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa kirjaamalla toiminnan tavoitteet lapsen vahvuuksien kautta. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitetään tavoitteiden muuttuessa tai täyttyessä. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien, vuosisuunnitelman ja yksikön kehittämiskohteiden pohjalta rakennetaan myös ryhmän varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteet. (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2021, 10–11, 85.)

3.2 Osallisuus

Positiivinen pedagogiikka nostaa esiin sosiaalisten suhteiden, toimintaympäristöjen ja yhteisöjen merkitystä yksilön oppimisessa, jolloin korostuvat myös osallisuuden ja osallistumisen merkitys (Kumpulainen ym. 2014, 227). Osallisuudella tarkoitetaan yksilön mahdollisuutta vaikuttaa ja osallistua itseään koskeviin asioihin yhteisössään, jolloin yksilö pääsee mukaan yhteisönsä asioiden suunnitteluun, päätöksentekoon ja toteutukseen. Osallisuus on näkemysten jakamista yhteisössä, jossa pyritään löytämään yhteisiin asioihin kaikille suotuisia ratkaisuja. (Turja 2020, 45–46.)

Lapsen osallisuudesta ja vaikuttamisesta on määritelty varhaiskasvatustaissa (540/2018). Lain mukaan lapsen mielipide ja toiveet on selvitettävä ja huomioitava lapsen ikä- ja kehitystason mukaisesti suunniteltaessa, toteutettaessa ja arvioitaessa lapsen varhaiskasvatusta. (Varhaiskasvatustaki 540/2018, 20 §.) Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen on osa varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittämistä. Osallisuutta edistävien toimintatapojen ja rakenteiden tietoinen kehittäminen vahvistaa arvostavaa toimintakulttuuria, jossa lasten, varhaiskasvattajien ja huoltajien aloitteet, näkemykset ja mielipiteet merkitsevät. (Opetushallitus 2018, 30.)

Osallisuus on aina vuorovaikutuksellista, ja lapsen käsitys itsestä muovautuu osallistavissa vuorovaikutustilanteissa. Lapsen kokemukset ihmisen tärkeydestä ja merkityksellisyydestä kasvavat, kun hän vastaanottaa kunnioittavia ja kiinnostuneita viestejä aikuisilta. Lapsen kokiessa itsensä aktiivisena toimijana, saa hän kokemuksen vaikutusmahdollisuuksistaan. Osallistuva toimijuus vaikuttaa

sekä yksilölliseen, että yhteiskunnalliseen kehitykseen. (Mäkelä 2011, 16–17, 19.) Aktiivinen toimijuus sekä fyysisessä että sosiaalisessa vuorovaikutuksessa rakentaa lapsen ymmärrystä ympäristöstään (Turja 2020, 41). Lapsen osallisuutta vahvistavat lapsen sensitiivinen kohtaaminen ja myönteinen huomioiminen sekä lapsen mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin (Opetushallitus 2018, 30).

Lasten osallisuus toteutuu arjen vuorovaikutustilanteissa, joissa lapsi tulee kuuluksi sekä pystyy vaikuttamaan itselleen tärkeisiin asioihin. Parhaimmat vaikutusmahdollisuudet lapsilla on heidän omiin leikkeihinsä sekä tilanteisiin, joissa ei ole ennalta määriteltyjä toimintamalleja. Näitä hetkiä ovat esimerkiksi ulkoilu, erilaiset tuokiot sekä luovat toiminnot kuten askartelu, piirtely tai rakentelu. (Turja 2020, 43, 45–46.) Lapselle ominainen ja mielekäs toiminta voimistaa minäkuvaa ja edistää lapsen vaikutusmahdollisuuksia. Mielekäs toiminta sekä tunteiden ja ajatusten jakaminen vahvistavat lapsen kokemusta yhteisöllisyydestä. (Kumpulainen ym. 2014, 239.)

3.3 Myönteiset tunteet ja lämmin vuorovaikutus

Positiivisella pedagogiikalla voidaan vahvistaa lapsen myönteisiä tunteita, joilla on vahvoja positiivisia vaikutuksia lapsen hyvinvointiin, oppimiseen ja viihtymiseen. Myönteiset tunteet rakentuvat pääasiassa lämpimissä ja positiivisissa vuorovaikutussuhteissa, joissa aikuisten esimerkki on suuressa roolissa. Aikuisen tulee varmistaa päivittäin, että jokainen lapsi kokee olevansa merkityksellinen niin yksilönä kuin lapsiryhmän jäsenenä. Kiireetön läsnäolo ja pienet hellitelyhetket vahvistavat lapsen osallisuuden kokemuksia. (Leskisenoja 2019, 71–72.) Positiivinen pedagogiikka luo myönteistä ilmapiiriä ja hyvinvointia, mikä edistää lapsen sitoutumista opetukseen sekä kehittää lapsen valmiuksia ja akateemisia taitoja. Myönteiset tunteet vaikuttavat muun muassa luovuuteen, ongelmanratkaisukykyyn sekä oppimiseen. Myös stressistä sekä muista negatiivisista tunteista toipuminen tapahtuu nopeammin yleisen ajattelumallin ollessa myönteinen. (Leskisenoja 2017, 16–17, 38.)

Ahonen (2017b) kuvaa syvää vuorovaikutukseen sitoutumista lämpimän vuorovaikutustavan tunnuspiirteeksi. Lämpimässä vuorovaikutustavassa varhaiskasvattaja kohtaa lapset kiireettömästi ja arvostaen, huomioiden lapsen kokemuksia ja näkökulmia. Lämpimässä vuorovaikutuksessa lapsiin suhtaudutaan aina empaattisesti, myös voimakkaiden tunteiden esiintyessä. Varhaiskasvattaja tunnistaa ja tukee lapsen yksilöllisiä tarpeita sekä ainutlaatuisuutta tilanteen mukaan. Lämpimään vuorovaikutukseen kuuluu antaa lapsille runsaasti aitoa, positiivista palautetta sekä rohkaista ja kannustaa lapsia. Lisäksi aikuinen joustaa tarvittaessa sekä kykenee hetkessä elämiseen. (Ahonen 2017b, 78, 94.)

Hyvän huomaamisen kulttuuri on jokaisen osaamisen arvostamista, jossa tuetaan erilaisuuden rikkautta ja vahvuuksia sekä tuodaan positiivista huomiota jokaiseen kohtaamiseen. Oppiva, kannustava ja tukeva yhteisö on hyvän huomaamisen kulttuurin perusta. Vahvuusperustaisen opetuksen keskeinen idea on, että hyvinvointi on opittava asia. Vahvuusopetuksesta nousee esiin myötätunto, näkökulmanottokyky ja rakkaus. Näiden käsitteiden sisäistäminen mahdollistavat elämän tarkastelun toisen ihmisen perspektiivistä, edistäen ajattelutaitoa sekä empatiakykyä. Ihmisenä kasvaminen edellyttää rohkeutta puolustaa hyvää sekä asettua toisen asemaan. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 21–22.)

3.4 Luontevahvuudet

Positiivinen pedagogiikka tähdentää lasten ainutlaatuisuutta sekä yksilöllisten vahvuuksien tunnistamista, lisäten lapsen itseluottamusta ja myönteistä käsitystä itsestä (Kumpulainen ym. 2014, 230). Positiivisessa pedagogiikassa nostetaan esiin lasten vahvuustaitoja, kuten itsesäätelyä, ja harjoitellaan niitä aikuisen tuella (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2021, 26). Luontevahvuudet nähdään yksilölle ominaisina piirteinä, jotka ilmenevät yksilön käytöksessä, tunteissa ja ajatuksissa. Luontevahvuuksien käyttäminen synnyttää sisäistä motivaatiota ja tukee hyvinvointia. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 32, 34.)

Omien vahvuuksien tunnistaminen kasvattaa itsetuntemusta sekä oppimisen iloa. Myönteiset tunteet, ilo ja luovuus ovat avainsanoja oppimiseen ja motivoitumiseen. Oppimisprosessiin vaikuttavat yksilön aikaisemmat oppimiskokemukset ja pystyvyyden tunteet. Oppiminen vaatii tavoitteet, jotka määrittyvät yksilön minäkuvan, itsetunnon ja kyvykkyyden perusteella. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2017, 22.)

Piirre tai ryhmä ominaisuuksia voidaan määritellä luonteenvahvuudeksi kymmenen kriteerin kautta. Ensimmäisen kriteerin mukaan vahvuudet, erityisesti yksilön ominaisimmat luonteenvahvuudet, mahdollistavat täyttymyksellisen ja hyvän elämän kokemuksen. Toinen kriteeri määrittää jokaisen luonteenvahvuuden arvokkaaksi ja oikeutetuksi, vaikkei se toisi vain hyötyä, kuten onnellisuutta, hyväksyntää tai kunnioitusta. Kolmannen kriteerin mukaan luonteenvahvuuksien käyttö vahvistaa kanssaihmissä ja heidän vahvuuksiaan. Neljäs kriteeri esittää, ettei luonteenvahvuuksien vastakohtat löydy aina mutkattomasti. Viidennen kriteerin mukaan vahvuuden tulee olla nähtävissä yksilön ajatusten, tunteiden ja toimintojen kautta. Kuudes kriteeri kertoo, että vahvuuksien tulee erota toisistaan, eikä niitä voida pilkkoa sisältyväksi muihin vahvuuksiin. Seitsemännen kriteerin mukaan luonteenvahvuudet näkyvät eri esikuvissa, kuten tarinoiden ja vertauskuvien hahmoissa. Kahdeksas kriteeri määrittää, että osa luonteenvahvuuksista ilmenee erityisenä lahjakkuutena, kuten kykynä kehittyä nopeasti sosiaalisissa taidoissa. Yhdeksäs kriteeri mahdollistaa vahvuuksien puuttumisen, jolloin yksilöllä ei ole osaa luonteenvahvuuksista. Kymmenes kriteeri koskee luonteenvahvuuksien kehittymistä eri tilanteissa, esimerkiksi ryhmätyötaitojen kehittyminen urheilujoukkueessa. (Uusitalo-Malmivaara 2014, 66–69.)

Luonteenvahvuuksien kriteereistä on kehitetty VIA-luokittelu, joka perustuu Petersonin ja Seligmanin aloittamaan Values in Action (VIA) eli hyveet toiminnassa -hankkeeseen. VIA-luokittelussa on kuusi hyvealuetta, joihin lukeutuu 24 luonteenvahvuutta (kuvio 2). Hyveet ovat viisaus, rohkeus, inhimillisyys, oikeudenmukaisuus, kohtuullisuus sekä henkisyys. Hyveet edustavat ihmisen ominaisuuksia, joita tuodaan esiin luonteenvahvuuksien avulla. (Uusitalo-Malmivaara 2014, 66–70.)

<p>Viisaus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luovuus • Uteliaisuus • Arviointikyky • Oppimisen ilo • Näkökulmanottokyky 	<p>Rohkeus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urheus • Sinnikkyys • Rehellisyys • Innokkuus 	<p>Inhimillisyyt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rakkaus • Ystävällisyys • Sosiaalinen älykkyys
<p>Oikeudenmukaisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryhmätyötaidot • Reiluus • Johtajuus 	<p>Kohtuullisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anteeksiantavuus • Vaatimattomuus • Harkitsevaisuus • Itsesääätely 	<p>Henkisyys</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kauneuden ja erinomaisuuden arvostus • Kiitollisuus • Toiveikkuus • Huumorintaju • Hengellisyys

Kuvio 2. Hyveet ja niitä edustavat luontevahvuudet (Uusitalo-Malmivaara 2014, 70).

Kaisa Vuorinen on hyödyntänyt VIA-filosofiaa jaotellessaan luontevahvuudet kolmeen eri ryhmään, jotka ovat voimavahvuudet, ydinvahvuudet ja kasvuvahvuudet. Jaottelu on hyödyksi sekä vahvuuksien opettamisessa lapsille että opetuksen tukena. Voimavahvuuksia ovat sinnikkyys, itsesääätely ja myötätunto. Nämä vahvuuksia on mahdollista oppia, opettaa ja käyttää päivittäin. Voimavahvuuksia kutsutaan mahdollistajiksi, sillä ne auttavat yksilöä olemaan paras versio itsestään sekä saavuttamaan omia tavoitteitaan. Yksilöllisen kasvun ja kehityksen voimavahvuudet, sinnikkyys ja itsesääätely, auttavat yksilöä työskentelemään hyödyllisten asioiden eteen. Myötätunto puolestaan tukee sosiaalisia suhteita ja lisää yhteistä hyvinvointia. Myötätunto kehittää yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä lisää itsemyötätuntoa, joka auttaa käsittelemään vastoinkäymisiä. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 76–77.)

Sekä ydinvahvuudet että kasvuvahvuudet ovat jokaisella yksilöllisiä. Ydinvahvuudet ovat osa jokaisen yksilön persoonaa eli yksilöllistä ajattelu- ja toimintatapaa. Ydinvahvuudet vaikuttavat siihen, minkälaisia tilanteita yksilö huomioi ja arvostaa sekä millaisia tunteita hän kokee. Ydinvahvuuksien käyttäminen lisää hyvinvointia ja onnellisuutta auttaen tavoitteiden saavuttamisessa, perustarpeiden täyttämässä sekä itsenäistymisen ja yhteenkuuluvuuden tunteen

kokemisessa. Nämä vahvuudet nostavat yksilön parhaat puolet esiin ja niitä on mahdollista hyödyntää myös vuorovaikutustilanteiden tulkitsemisessa. Kasvuvahvuuksien hyödyntäminen vaatii enemmän keskittymistä verrattuna ydinvahvuuksiin. Kasvuvahvuuksia tavallisesti ihaillaan muissa ihmisissä ja ne mahdollistavat uusien ulottuvuuksien tunnistamisen. Näiden vahvuuksien käyttö voi tuntua haasteelliselta ja vaatia ponnisteluja, sillä niitä ei käytetä aktiivisesti. Kasvuvahvuuksien käyttö auttaa elämän uusilla osa-alueilla, vaikka se voi vaatia yksilöltä enemmän resursseja. (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 78–79.)

4 Aiheeseen liittyvät aiemmat tutkimukset ja opinnäytetyöt

Varhaiskasvatuksen positiivista pedagogiikkaa on käsitelty tutkimuksissa ja opinnäytetöissä suhteellisen vähän. Tarkastelun kohteena olleissa aiemmissä tutkimuksissa ja opinnäytetöissä positiivista pedagogiikkaa on lähestytty eri näkökulmista. Tutkimuksissa ja tutkimuksellisissa opinnäytetöissä on selvitetty muun muassa varhaiskasvattajien ja huoltajien näkemyksiä ja kokemuksia positiivisen pedagogiikan merkityksestä sekä sen näkyvyydestä päiväkotien toimintakulttuurissa. Toiminnallisissa opinnäytetöissä on kehitetty muun muassa varhaiskasvattajien ja huoltajien positiivisen pedagogiikan toimintamalleja arjessa.

Ranta (2020) tutki väitöskirjassaan positiivista pedagogiikkaa suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa varhaiskasvatuksen opettajien näkökulmasta. Väitöskirjassa selvitettiin positiivisen pedagogiikan sisältöjen toteuttamista suomalaisissa päiväkodeissa. Tulosten mukaan positiivisen pedagogiikan sisältöjen toteuttaminen vaihteli päiväkotien kesken. Alle 3-vuotiaiden lasten ryhmissä toteutuminen oli heikompaa. Väitöskirja tuotti tietoa varhaiskasvatuksen opettajille keinoista, joilla lasten oppimismotivaatiota, myönteistä minäkuvaavaa sekä myönteistä ilmapiiriä ja sosiaalisia suhteita voidaan tukea päiväkodissa. Tietoa saatiin myös siitä, kuinka varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen positiivista pedagogiikkaa voidaan kehittää. (Ranta 2020, 4–5, 29, 157–158, 162.)

Myös Vuorikari (2019) ja Prepula (2018) tarkastelivat toiminnallisissa opinnäytetöissään positiivista pedagogiikkaa varhaiskasvattajien näkökulmasta. Vuorikari selvitti erään päiväkodin varhaiskasvattajien kokemuksia positiivisen pedagogiikan ilmenemisestä päiväkodin arjessa. Tuloksissa painottuivat positiivisen pedagogiikan käyttöönoton myönteiset vaikutukset lapsiin, varhaiskasvattajiin ja työyhteisöön. Positiivinen pedagogiikka nähtiin lisäksi hyvänä työkaluna varhaiskasvatuksen arjessa. (Vuorikari 2019, 2, 17, 25) Prepula (2018) toteutti Niinivaaran vuoropäiväkodin kasvattajille toimintapajat, joissa positiivista pedagogiikkaa käsiteltiin toiminnallisten harjoitteiden ja yhteisen reflektion avulla. Toimintapajoissa kasvattajille korostuivat muun muassa uusien ideoiden, myönteisen palautteen, yhteisten pohdintojen, avarakatseisuuden sekä toisten mielipiteiden huomioimisen merkitys. (Prepula 2018, 2, 24.)

Lehikoinen ja Pursiainen (2018) käsittelivät toiminnallisessa opinnäytetyössään positiivista pedagogiikkaa huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä. Sen tarkoituksena oli tutustuttaa Ollilan päiväkodin lasten huoltajat positiiviseen pedagogiikkaan sekä innostaa heitä käyttämään sitä arjessaan. Toiminnalliseen toteutukseen kuului koko perheen toiminnallisen tapahtuman järjestäminen sekä oppaan tekeminen huoltajille. Tapahtuman koettiin lisänneen huoltajien tietoutta positiivisesta pedagogiikasta sekä lisänneen yhteistyötä päiväkodin ja huoltajien välillä. Myös opas koettiin hyödylliseksi. (Lehikoinen & Pursiainen 2018, 23, 53.)

5 Opinnäytetyön lähtökohdat

5.1 Toimeksiantaja

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Joensuussa sijaitseva Niinivaaran vuoropäiväkoti. Niinivaaran vuoropäiväkoti on avoinna vuoden ympäri kaikkina viikonpäivinä ja vuorokauden aikoina tarjoten lapsille turvallisen ympäristön kasvaa ja oppia. Niinivaaran vuoropäiväkodin toimintaa ohjaavat positiivinen pedagogiikka, lasten tarpeet ja mielenkiinnon kohteet. (Joensuun kaupunki 2021.)

Tätä opinnäytetyötä varten allekirjoitettiin toimeksiantosopimus toimeksiantajan, opinnäytetyön tekijöiden ja koulun välillä. Toimeksiantosopimus allekirjoitettiin sähköisesti ja toimitettiin jokaiselle osapuolelle sähköpostilla. Opinnäytetyölle ei tarvittu rahoitusta.

5.2 Opinnäytetyön tehtävä ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää huoltajien käsityksiä ja kokemuksia positiivisesta pedagogiikasta varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä oli selvittää, miten Niinivaaran vuoropäiväkodin huoltajat ymmärtävät positiivisen pedagogiikan varhaiskasvatuksessa, ja kuinka se heille näyttäytyy. Päiväkodin työntekijät voivat hyödyntää tuotettua tietoa oman toimintansa sekä kasvatusyhteistyön kehittämisessä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten huoltajat ymmärtävät positiivisen pedagogiikan?
2. Kuinka positiivinen pedagogiikka näyttäytyy huoltajille?

6 Menetelmälliset valinnat

6.1 Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus

Opinnäytetyö on tutkimuksellinen, jossa on hyödynnetty kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Vilkan (2021, 94) mukaan laadullisen tutkimuksen kohteena ovat ihmisen sosiaalisen todellisuuden merkitykset, jotka muodostuvat elämän merkittävistä kokemuksista tai käsityksistä. Juutin ja Puusan (2020a) määritelmässä laadullinen tutkimus pyrkii ymmärtämään jotakin ilmiötä tutkimuksen kohderyhmän näkökulmasta. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on siis selvittää tutkimuksen kohderyhmän kokemusmaailmaa ja merkityssuhteita tutkittavaan ilmiöön liittyen. (Juuti & Puusa 2020a, 9–11.) Hirsjärven,

Remeksen ja Sajavaaran (1997, 161) mukaan kvalitatiivisessa tutkimuksessa tavoitellaan todellisen elämän kuvaamista mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, jotta nähdään asioiden välisiä suhteita.

Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteitä ovat kokonaisvaltainen tiedonkeruu sekä aineiston koonti todellisten tilanteiden aikana. Laadullisessa tutkimuksessa suositaan ihmisiä tiedonkeruun välineinä, ja lisäksi voidaan käyttää myös erilaisia lomakkeita ja testejä täydentävän tiedon hankintaan. Käytettävien menetelmien tulee kuitenkin olla sellaisia, joissa tutkittavien ääni kuullaan ja näkökulmat huomioidaan. Tutkittava joukko ei määräydy satunnaisesti, vaan se valitaan tarkoituksenmukaisesti. Tutkimuksen aikana tavoitellaan odottamattomien seikkojen paljastumista, jonka vuoksi aineistoa tulee tutkia monitahoisesti ja yksityiskohtaisesti, tekemättä olettamuksia. Tutkija ei itse määrää sitä, mikä on tärkeää. Laadullisen tutkimuksen suunnitelma muotoutuu jatkuvasti tutkimuksen edetessä, ja siinä tulee olla joustava. Tutkittavat tapaukset ja siihen liittyvät aineistot tulee käsitellä ainutkertaisina. (Hirsjärvi ym. 1997, 164.)

Laadullinen tutkimusmenetelmä on opinnäytetyön kannalta perusteltu, sillä tutkimustehtävänä oli selvittää nimenomaan huoltajien käsityksiä ja kokemuksia positiivisesta pedagogiikasta. Laadullisten menetelmien tueksi otettiin lisäksi määrällisen tutkimuksen menetelmiä, jotta tutkimusongelmasta saataisiin tarkempi kuvaus. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen yhdistämistä kutsutaan nimellä *mixed methods research*, jonka mukaan tutkimuksia yhdistämällä saadaan parempi ymmärrys tutkimusongelmasta kuin tutkimuksia yksittäin käyttämällä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 58).

6.2 Aineistonkeruu sähköisellä lomakehaastattelulla

Opinnäytetyön aineistonkeruu toteutettiin sähköisellä lomakehaastattelulla. Vilkan (2021) mukaan lomakehaastattelu, joka tunnetaan myös nimellä strukturoitu haastattelu, on yksi laadullisen tutkimuksen tiedonhankintamuodoista. Lomakehaastattelulla on mahdollista kerätä aineistoa tehokkaasti

tutkimusongelman ollessa suppea, ja mikäli ilmiöstä halutaan selvittää tiettyyn, rajattuun osa-alueeseen liittyviä ajatuksia ja kokemuksia. (Vilka 2021, 99–100.)

Opinnäytetyön tiedonkeruumenetelmäksi valikoitui sähköinen lomakehaastattelu, sillä tietoa haluttiin kerätä nopeasti ja helposti laajalta kohderyhmältä. Lisäksi vastaamisen haluttiin olevan kohderyhmälle helppoa ja tapahtuvan anonymisti, jotta tutkimukseen osallistumisen kynnyks madaltuisi. Lomakehaastattelun täydentäminen sähköisesti ja nimettömästi koettiin osallistujien näkökulmasta sujuvampana kuin esimerkiksi kasvokkain tapahtuvaan haastatteluun osallistuminen tai paperisen lomakehaastattelun täydentäminen ja palauttaminen. Lisäksi sähköinen lomakehaastattelu tarjoaa osallistujille mahdollisuuden määritellä vastausaikansa ja -paikkansa haastattelun vastausajan puitteissa, ilman ulkopuolisten henkilöiden läsnäoloa tai odotuksia. Tällä uskottiin olevan myönteistä vaikutusta vastausten laatuun, kuten niiden välittömyyteen, avoimuuteen ja tarkkuuteen.

Lomakehaastattelussa kysymykset muodostetaan tutkimuksen viitekehyksen pohjalta tarkasti vastaamaan tutkimuksen tarkoitukseen ja tutkimuskysymyksiin (Tuomi & Sarajärvi 2018, 65). Lomakehaastattelun kysymykset muotoillaan etukäteen ja päätetään tarkasti niiden järjestys. Tästä huolimatta vastaaja voi vastata kysymyksiin eri tavoin, kuin tutkija on suunnitellut. Kysymysten tulisi olla mahdollisimman selkeitä ja neutraaleja, jotta ne eivät vaikuttaisi vastaajan omien kokemusten ja käsitysten esiin tuomiseen. Haastattelukysymysten ongelmana on usein se, että kysymysten muotoilusta ilmenee tutkijan oma mielipide, joka voi ohjata vastaajaa vastaamaan tietyllä tavalla. Tämä voi aiheuttaa sen, että tutkimusaineisto ei anna tarpeeksi laajaa vastausta tutkimusongelmaan, tutkimuskysymyksiin tai tutkimuksen tavoitteisiin. Laadulliseen tutkimukseen souvia kysymysmuotoja ovat ”mitä”, ”miksi”, ”miten” ja ”millainen”. Nämä kysymykset ohjaavat haastateltavaa kuvailemaan ja kertomaan ajatuksiaan kattavammin, kuin käytettäessä ”ko”- ja ”kö” -päätteisiä kysymyksiä. Perussäännön mukaan yhdessä kysymyksessä tulee kysyä vain yhtä asiasisältöä. (Vilka 2021, 99, 102–104.)

Laadullisen tutkimuksen periaatteiden mukaisesti opinnäytetyön lomakehaastattelu koostettiin pääosin avoimista kysymyksistä, jotta vastaajat voivat kertoa käsityksistään ja kokemuksistaan vapaamuotoisesti. Haastatteluun lisättiin avointen kysymysten tueksi myös suljettuja kysymyksiä tarkemman kuvauksen saamiseksi tutkimustehtävästä.

Opinnäytetyölle haettiin tutkimuslupa Niinivaaran vuoropäiväkodilta. Lomakehaastattelua varten huoltajille laadittiin saatekirje (liite 1), jossa esiteltiin lyhyesti opinnäytetyön tekijät, aihe sekä tavoite. Saatekirjeessä tuotiin esiin myös osallistumisen vapaaehtoisuus ja vastaajien anonymiteetin säilyminen. Lomakehaastattelu (liite 2) luotiin Webropol-järjestelmässä, ja siihen pääsi vastaamaan sähköisesti linkin kautta. Kohderyhmäksi valittiin 3–6-vuotiaiden lasten huoltajat, sillä positiivisen pedagogiikan arvioitiin olevan paremmin tunnistettavissa yli 3-vuotiaiden lasten ryhmissä kuin alle 3-vuotiaiden ryhmissä.

Lomakehaastattelussa kysymysten on oltava ymmärrettävässä muodossa, jonka varmistamiseksi lomakkeet kannattaakin testata ennen niiden lähettämistä tutkimukseen osallistujille (Vilkka 2021, 103–104). Lomakehaastattelu testattiin seitsemällä aikuisella henkilöllä ennen lomakehaastattelun virallista toteutusta. Saatekirjeen ja lomakehaastattelun kirjoitusasu ja ymmärrettävyyttä käsiteltiin yhdessä toimeksiantajan, muiden opiskelijoiden, opettajien sekä lomakehaastattelun testiryhmän kanssa. Yhteisten keskustelujen ja saadun palautteen pohjalta saatekirje ja lomakehaastattelu muokattiin lopulliseen muotoonsa. Valmiin lomakehaastattelun linkki liitettiin saatekirjeeseen, joka lähetettiin toimeksiantajalle sähköpostilla. Toimeksiantaja lähetti kirjeen eteenpäin sovitulle kohderyhmälle Daisy-palvelun välityksellä.

6.3 Aineiston käsittely ja analysointi

Sisällönanalyysi on kaikkiin laadullisiin tutkimuksiin sopiva analyysimenetelmä, jota voidaan hyödyntää myös määrällisissä tutkimuksissa. Sisällönanalyysi toimii sekä yksittäisenä menetelmänä että laajana teoreettisena kehyksenä erilaisissa analyyseissa. Sen avulla ilmiötä voidaan kuvata tiiviisti ja yleistäen.

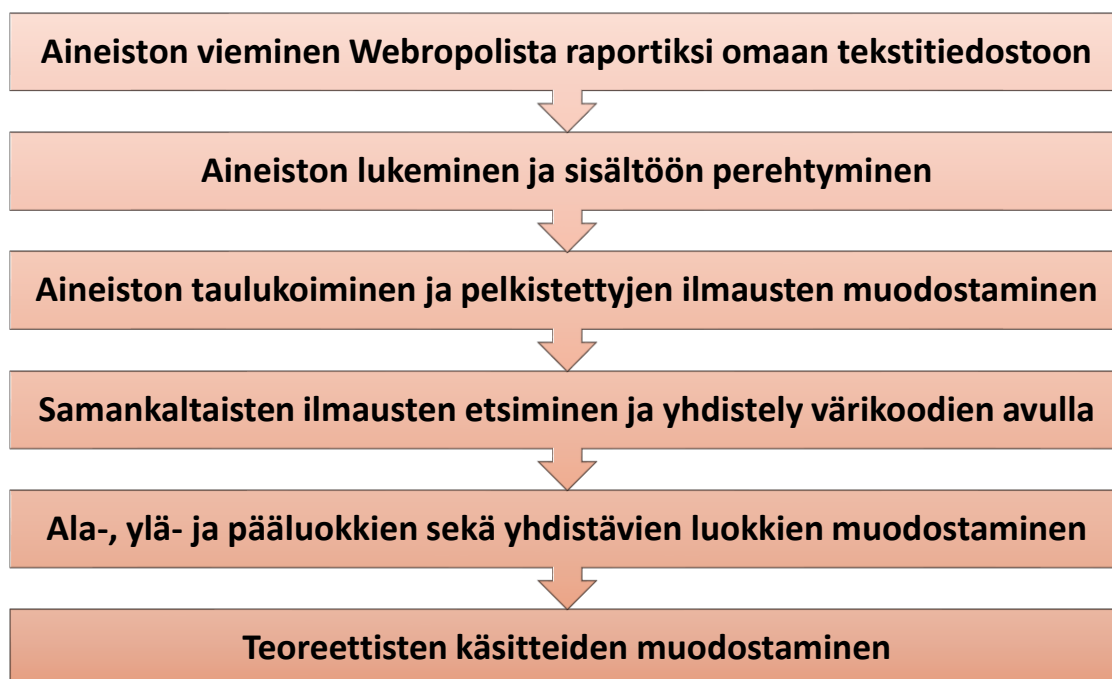
Sisällönanalyysissa hyödynnetään johdonmukaista päättelyä ja tulkintaa, pyrki- myksenä muodostaa tutkittavasta ilmiöstä sanallinen ja selkeä kokonaisuus. Analysoitava aineisto voi olla haastattelu, havainnointi tai muu asiakirja tai do- kumentti. Aineisto pilkotaan ensin osiin eri käsitteiden alle, joista lopulta uudel- leen muotoillaan valideja ja selkeitä johtopäätöksiä tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 78–79, 87–88, 91–92.) Analyysin avulla materiaaleista on mahdollista luoda yleisiä luokittelukategorioita, joista nostetaan esiin tutkimuk- selle merkittäviä avainkategorioita. Kirkastuneesta aineistosta tutkija löytää seli- tysmalleja, ja voi täten pohtia tutkimustaan teoreettisesti. (Hirsjärvi ym. 1997, 266–267.)

Sisällönanalyysiä voidaan toteuttaa aineistolähtöisesti tai teorialähtöisesti. Ai- neistolähtöistä sisällönanalyysia ohjaa aineisto, josta pyritään muodostamaan tyyppikertomus tai selityksiä tutkittavien toiminnalle. Sen tavoitteena on ymmär- tää tutkittavien henkilöiden merkitysmaailmaa, kuten toiminta- ja ajattelutapoja. (Vilka 2021, 132, 136.) Keskeistä on, ettei analyysiyksiköitä määritellä etukä- teen, vaan ne valitaan aineistosta tutkimustehtävän ja tarkoituksen perusteella. Analyysi toteutuu aineiston pohjalta, jolloin aikaisempien havaintojen, tietojen tai teorioiden ei pitäisi vaikuttaa analysointiin tai lopputulokseen. (Tuomi & Sara- järvi 2018, 80–81.)

Opinnäytetyön tutkimusaineisto on analysoitu aineistolähtöistä sisällönanalyysia mukailleen. Menetelmä oli sopiva opinnäytetyön aineiston analyysiin, sillä nimen- omaan aineisto oli tutkimuksen keskiössä ja ohjasi analyysin toteuttamista. Tut- kimusaineisto muodostui lomakehaastattelun vastauksista. Vastaukset siirrettiin Webropol-järjestelmästä Word-tekstitiedostoon peruseräraportiksi, joka koostui avointen kysymysten sekä monivalintakysymysten vastauksista. Tiedoston pi- tuus oli 8 sivua, jossa fonttina oli Arial, fonttikoko 12 ja riviväli 1,5.

Aineistolähtöinen sisällönanalyysi sisältää kolme vaihetta, jotka ovat aineiston *reduointi* eli pelkistäminen, aineiston *klusterointi* eli ryhmittely ja *abstrahointi* eli teoreettisten käsitteiden luominen. Analyysin aloittamista edeltää analyysiyksi- kön määrittely, joka perustuu tutkimustehtävään ja aineiston laatuun. Analyy- siyksikkönä voi olla esimerkiksi yksittäinen sana, lause, lausuma tai usean

lauseen muodostama ajatuskokonaisuus. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 91–92.) Kuviossa 3 on esitetty opinnäytetyön tutkimusaineiston analyysin eteneminen mukailien aineistolähtöisen sisällönanalyysin vaiheita.

Kuvio 3. Opinnäytetyön aineiston analysointi pohjautuen aineistolähtöisen sisällönanalyysin vaiheisiin (mukailien Tuomi & Sarajärvi 2018, 92).

Opinnäytetyön tutkimusaineistoon tutustuttiin ensin huolellisesti lukemalla raportti läpi useaan kertaan. Puusan (2020, 148) mukaan analyysin laatuun vaikuttaa se, kuinka hyvin tutkija on perehtynyt tutkimusaineistonsa. Tutustumisen jälkeen koko aineisto kopioitiin raporttipohjalta erilliselle tiedostolle, jossa alkuperäisaineisto taulukoitiin pelkistämisen aloittamiseksi.

Aineiston redusoinnissa eli pelkistämisessä aineistosta poistetaan tutkimukselle merkityksetön informaatio, esimerkiksi tiivistäen tai pilkkoen sitä osiin. Pelkistäminen voi olla erilaisten tutkimustehtävää kuvaavien ilmaisujen etsimistä ja erittelyä värikoodein. Ilmaisuja voidaan erotella esimerkiksi samankaltaisuuksien tai erilaisuuksien perusteella. Tarkoituksena on muodostaa pelkistettyjä ilmauksia, jotka listataan allekkain toiselle konseptille klusterointia varten. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 91–92.)

Opinnäytetyön pelkistämisvaiheessa taulukoiden vasempaan sarakkeeseen sijoitettiin alkuperäisilmaukset ja oikeaan pelkistetyt ilmaukset (taulukko 1). Henkilöiden vastaukset eroteltiin toisistaan siten, että yksi rivi vastasi yhden henkilön vastausta. Alkuperäisilmaukset taulukoitiin niitä vastaavan haastattelukysymyksen alle, jolloin taulukoita muodostui yhteensä yhdeksän. Analysoimalla vastauksia kysymyskohtaisesti voitiin seurata, mihin kysymykseen huoltajat olivat vastanneet. Näin analyysi pyrittiin pitämään ymmärrettävänä sekä minimoimaan epäselvyyksiä analyysin edetessä. Alkuperäisilmaukset tiivistettiin lyhentämällä lauseita yksinkertaisempaan muotoon.

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetyt ilmaukset
Lapsen yksilöllisyys, lapsen mielipiteiden huomiointi, tilanteiden purku ja läpikäynti, avoimuus	Yksilöllisyys Mielipiteiden huomioiminen Tilanteiden käsittely Avoimuus
Ohjataan ja tsemppataan lasta, luodaan turvallinen ympäristö toiminnalle, rohkaistaan, käsitellään myös epäonnistumiset/pettymykset	Ohjaaminen ja tsemppaaminen Turvallisen toimintaympäristön luominen Epäonnistumisten ja pettymysten käsittely
Jokainen saa olla omanlaisensa ja kaikilla on omat vahvuusalueensa, vaikei normimuottiin sopsikaan.	Jokainen saa olla oma itsensä Kaikilla on omat vahvuudet

Taulukko 1. Esimerkki pelkistettyjen ilmausten muodostamisesta opinnäytetyössä.

Aineiston pelkistämistä seuraa klusterointi eli ryhmittely. Klusteroinnissa alkuperäisilmaukset jaetaan yhtäläisyyksien tai eroavaisuuksien perusteella käsitteisiin, joita yhdistellään erilaisiksi luokiksi. Luokittelussa muodostetaan alaluokkia, jotka voidaan nimetä esimerkiksi tutkittavan ilmiön ominaisuuden, piirteen tai käsityksen perusteella. Aineisto tiivistyy yhdistämällä yksittäisiä käsitteitä laajempiin käsitteisiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 93.)

Opinnäytetyössä pelkistetyt ilmaukset ryhmiteltiin alaluokkiin (taulukko 2) värikoodeja käyttäen. Ilmaisista etsittiin samankaltaisuuksia, joita yhdistämällä muodostettiin alaluokkia. Yhdistäminen toteutettiin siten, että samankaltaisuudet ja niitä vastaava alaluokka koodattiin samalla värillä. Alaluokkiin merkittiin lisäksi samankaltaisuuksien lukumäärä, jotta analyysin aikana voitiin seurata, mitkä teemat huoltajien vastauksissa korostuvat.

Pelkistetyt ilmaukset	Alaluokat
Yksilöllisyys Mieliäiteiden huomioiminen Tilanteiden käsittely Avoimuus	Yksilöllisyys, lapsilähtöisyys (7) Vahvuudet, onnistumiset, taidot (10) Lasten osallisuus (3)
Ohjaaminen ja tsemppaaminen Turvallisen toimintaympäristön luominen Epäonnistumisten ja pettymysten käsittely	Kannustaminen, lämmin vuorovaikutus (6) Turvallinen kasvuympäristö (2)
Jokainen saa olla oma itsensä Kaikilla omat vahvuudet	Epäonnistumisten ja pettymysten käsittely (3)

Taulukko 2. Esimerkki alaluokkien muodostamisesta opinnäytetyössä.

Luokittelu etenee alaluokista yläluokkiin ja yläluokista pääluokkiin, jotka lopulta muodostavat tutkimustehtävään liittyvän yhdistävän luokan. Luokat ja niiden tasot, kuten luokkien lukumäärä ja mahdolliset lisä- tai väliluokat, määrittyvät aina aineistokohtaisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 93, 95.)

Opinnäytetyön analyysissä ryhmittelyä jatkettiin kysymyskohtaisesti muodostamalla alaluokista yläluokkia (taulukko 3) ja yläluokista pääluokkia (taulukko 4). Ennen pääluokkien muodostamista yläluokkien solut ryhmiteltiin lomakehaastattelun kysymysten mukaan, jolloin yksi yläluokan solu vastasi yhden lomakehaastattelun kysymyksen vastauksia. Näin ollen yläluokkiin muodostui yhdeksän solua. Yläluokkien ryhmittely auttoi seuraamaan, mihin kontekstiin vastaukset kuuluivat sekä helpotti analyysin ymmärtämistä.

Alaluokat	Yläluokat
Yksilöllisyys, lapsilähtöisyys (10) Vahvuudet, onnistumiset, taidot (10) Lämmin vuorovaikutus (11)	Lasten yksilöllisyyden tukeminen (20) Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen (11)

Taulukko 3. Esimerkki yläluokkien muodostamisesta opinnäytetyössä.

Yläluokat	Pääluokat
Positiivinen asenne (15) Kannustava palaute (18) Lasten yksilöllisyyden huomioiminen (11)	Kasvattajien myönteiset ajattelu- ja toimintatavat (33)
Lasten yksilöllisyyden tukeminen (20) Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen (11)	Lasten osallisuuden vahvistaminen positiivisen pedagogiikan avulla (42)
Kirjallinen ja suullinen viestintä kasvatusyhteistyössä (19) Kasvun ja kehityksen tukeminen (11)	Positiivisten asioiden esiin tuominen (32)
Positiivisten asioiden korostaminen (20)	Kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä huoltajien kanssa (45)
Lapsen tarpeiden huomioiminen (15)	
Ratkaisukeskeinen toiminta (12)	

Taulukko 4. Esimerkki pääluokkien muodostamisesta opinnäytetyössä.

Aineiston klusteroinnin jälkeen aineisto abstrahoidaan eli käsitteellistetään, jolloin tutkimuskohteesta saadaan sanallinen kuvaus. Tässä vaiheessa tutkimukselle merkityksellinen tieto muutetaan teoreettisiksi käsitteiksi ja johtopäätöksiksi. Yhdistelyä tehdään niin kauan kuin aineisto sen sallii. Analyysin toteuttamisessa oleellista on säilyttää yhteys alkuperäisaineistoon koko prosessin ajan. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 93–95.)

Opinnäytetyön analyysissä pääluokat syntyivät keskeisistä, tutkimuskysymyksiin liittyvistä vastauksista, joista muodostettiin yhdistävät luokat (taulukko 5). Yhdistävät luokat muodostettiin tutkimuskysymysten pohjalta. Yhdistävät luokat olivat huoltajien ymmärrys positiivisesta pedagogiikasta sekä positiivisen pedagogiikan näyttäytyminen.

Pääluokka	Yhdistävä luokka
Kasvattajien myönteiset ajattelu- ja toimintatavat (33) Lasten osallisuuden vahvistaminen positiivisen pedagogiikan avulla (42)	Huoltajien ymmärrys positiivisesta pedagogiikasta
Positiivisten asioiden esiin tuominen (32) Kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä huoltajien kanssa (45)	Positiivisen pedagogiikan näyttäytyminen huoltajille

Taulukko 5. Esimerkki yhdistävien luokkien muodostamisesta opinnäytetyössä.

Tämän opinnäytetyön aineisto oli pääosin laadullinen, jonka tukena hyödynnettiin lisäksi määrällistä aineistoa (taulukko 6). Molemmat aineistot analysoitiin samanaikaisesti. Määrällisten kysymysten vastaajamäärät ja vastausprosentit saatiin suoraan Webropol-järjestelmästä. Määrällinen aineisto käsiteltiin lukemalla ja tarkastelemalla saatuja vastauksia sekä peilaamalla niitä suhteessa laadullisiin vastauksiin. Seuraavassa esimerkkitaulukossa esitetään tulokset kysymykseen, kuinka paljon oppimisen iloa painotetaan päiväkodissa.

Vastaukset	Määrä
Paljon	60 % (9 vastaajaa)
Jonkin verran	33,3 % (5 vastaajaa)
Vähän	6,7 % (1 vastaaja)
Ei ollenkaan	0 %

Taulukko 6. Esimerkki määrällisestä aineistosta opinnäytetyössä.

7 Tulokset

7.1 Lomakehaastattelun lähtökohdat

Lomakehaastattelu toteutettiin lokakuussa 2021 ja vastausaikaa oli varattu kaksi viikkoa. Toimeksiantaja lähetti lomakehaastattelun Daisyn välityksellä 3–6-vuotiaiden lasten huoltajille, joita oli yhteensä 143. Vastaajia saatiin yhteensä 15, jolloin vastausprosentiksi muodostui noin 10,5 %. Muutama kysymykseen vastauksia tuli hieman vähemmän verrattuna haastattelun kokonaisvastaajamäärään.

Lomakehaastattelun kaksi ensimmäistä kysymystä käsittelivät huoltajien ymmärrystä positiivisesta pedagogiikasta, eli mitä positiivinen pedagogiikka huoltajien mielestä tarkoittaa, sekä mitä asioita siinä korostetaan. Kysymykset 3–9 kohdistuivat positiivisen pedagogiikan näyttäytymiseen. Kysymyksissä käsiteltiin positiivisen pedagogiikan kirjallista esiintymistä, hyvän huomaamista henkilökunnan ja huoltajien välisissä kohtaamisissa, lasten luontevahvuuksien huomioimista, oppimisen ilon painottamista sekä myönteisen vuorovaikutuksen

ilmenemistä ongelmanratkaisutilanteissa. Seuraavissa esimerkkilainauksissa on käytetty eri vastaajien kommentteja.

7.2 Kasvattajien myönteiset ajattelu- ja toimintatavat

Lomakehaastattelussa huoltajien vastauksissa korostuivat kasvattajien myönteiset ajattelu- ja toimintatavat osana positiivista pedagogiikkaa. Keskeisimpänä asiana huoltajien vastauksista nousi esiin positiivinen asenne. Suurin osa vastaajista koki, että positiivinen pedagogiikka on yleistä positiivista suhtautumista asioihin sekä positiivisten asioiden huomaamista. Vastauksissa korostuivat muun muassa kasvattajien iloinen ja positiivinen suhtautuminen lapsiin sekä kannustava ilmapiiri.

Kasvatusta iloisella ja kannustavalla otteella. Rohkaisua ja asioiden tarkastelua positiivisuuden kautta.

Lapsen kannustamista, huomion kiinnittämistä positiivisiin asioihin --

Huoltajien vastauksissa tuotiin esiin lisäksi ratkaisukeskeisyys ja mahdollisuuksien tunnistaminen. Huoltajat kertovat vastauksissaan, että positiivinen pedagogiikka on mahdollisuuksien luomista sekä tilanteeseen sopivien ratkaisujen etsimistä. Vastauksissa nousi esille myös pulmatilanteiden käsittely yhdessä ja niistä oppiminen.

-- Luomalla lapselle mahdollisuuksia eikä pelkästään kieltämällä, ei saa tehdä sitä ei saa tehdä tätä vaan aikuinen tarjoaa vaihtoehdon kielletyille tekemiselle. Se myös opettaa lapselle tunteita ja niiden säätelyä.

Puututaan pulmatilanteisiin (riidat, suru/paha mieli, huono käytös) ja opitaan niistä yhdessä.

Vastauksissa korostui vahvasti lisäksi kannustava palaute. Huoltajien vastauksissa toistuvasti useasti kannustaminen, tukeminen, rohkaisu ja kehuminen. Näiden lisäksi monissa huoltajien vastauksissa mainittiin hyvien käytöstapojen tunnistaminen ja opettelu, joita harjoitellaan aikuisen esimerkillisen toiminnan kautta.

Kannustamista, ohjaamista, oikean ja väärän tunnistamista, tsemppaamista

Ilotaan lapsen onnistumisista yhdessä. Kehutaan hyvästä käytöksestä ja oppimisesta, kannustetaan ja tuetaan lasta päivittäin.

Osassa vastauksissa nostettiin esiin myös negatiivisen palautteen välttäminen. Huoltajien vastausten mukaan positiivinen pedagogiikka on positiivisen palautteen antamista ja lasten ohjaamista myönteisillä kehotuksilla. Vastausten mukaan lapsia ei tulisi ohjata negatiivisten käskyjen ja kieltojen kautta, eikä painottaa heidän haasteitaan.

Positiivisuus edellä. Ei painoteta haasteita ja 'rankaista' niistä. Etsitään asioista aina se positiivinen ja myötämielinen kuva.

-- Annetaan siis positiivista huomiota, ei pelkkää negatiivista palautetta tai käskyjä.

7.3 Lasten osallisuuden vahvistaminen positiivisen pedagogiikan avulla

Lomakehaastattelun vastausten perusteella huoltajat yhdistävät lasten osallisuuden vahvistamisen positiiviseen pedagogiikkaan. Eniten vastauksissa tuotiin esiin lasten vahvuuksien, onnistumisten ja taitojen tunnistamista sekä esiin nostamista. Vastauksissa kerrottiin, että jokaisella lapsella on omat vahvuutensa ja osaamisalueensa.

Lapsen yksilöllisyys, lapsen mielipiteiden huomiointi, tilanteiden purku ja läpikäynti, avoimuus

Lasten omien vahvuuksien esiin tuominen.

Lasten jo oppimia aihealueita ja vahvuuksia. Sitä mentaliteettia että yrittäminen on tärkeintä.

Eriyisesti huoltajien vastauksissa korostuivat lasten yksilöllisyyden tukeminen ja lapsilähtöinen toiminta. Vastausten mukaan lapsen yksilölliseen kohtaamiseen kuuluu aito kiinnostus lasta kohtaan sekä lapsen henkilökohtaisen taitotason tunnistaminen. Huoltajien mukaan positiivisessa pedagogiikassa korostetaan lapsen ainutlaatuisuutta ja jokaisen oikeutta olla oma itsensä.

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja jokainen on hyvä jossakin. Pienistä asioista ja onnistumisista iloitaan.

-- Ollaan aidosti kiinnostuneita siitä miten lapsella menee.

-- Ehkä niinkin, että mennään enemmän persoonalliselle tasolle: ei ole kyse pelkästään siitä onko jokin asia/käytös oikein tai väärin, vaan että onnistuiko lapsi siinä omista lähtökohdistaan nähden vaikkapa paremmin kuin aiemmin, vaikka joku toinen lapsi olisikin eri 'tasolla'. --

Lomakehaastattelun vastausten mukaan yli puolet vastaajista (9) koki, että oppimisen iloa painotetaan päiväkodissa paljon. Noin kolmasosa (5) huoltajista oli sitä mieltä, että oppimisen iloa painotetaan päiväkodissa jonkin verran, ja vain pieni osa (1) vastasi, että sitä painotetaan vähän.

-- Ilon ja leikin kautta oppimista myös niille hitaammillekin oppijoille. Lapsen itsetunnon vahvistamista

Lisäksi vastauksissa toistuivat useasti tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen. Valtaosassa huoltajien vastauksissa mainittiin lämmin vuorovaikutus, johon sisältyvät muun muassa avoimuus, lapsen ohjaaminen, tsemppaaminen ja kannustaminen sekä kehuminen. Vastauksissa nousivat esiin lisäksi epäonnistumisten ja pettymysten käsittely sekä turvallisen olon ja kasvuympäristön luominen.

Iloitaan lapsen onnistumisista yhdessä. Kehutaan hyvästä käytöksestä ja oppimisesta, kannustetaan ja tuetaan lasta päivittäin. Luodaan turvallinen olo ja ympäristö oppimiselle, tutkimiselle ja leikkimiselle.

Ohjataan ja tsemppataan lasta, luodaan turvallinen ympäristö toiminnalle, rohkaistaan, käsitellään myös epäonnistumiset/pettymykset

Lasta kannustetaan puhumaan ja tunnistamaan tunteitaan, sekä huomaamaan omia vahvuuksiaan.

7.4 Positiivisten asioiden esiin tuominen

Lomakehaastattelun vastauksista ilmenee, että huoltajat näkevät positiivisten asioiden esiin tuomisen osana positiivista pedagogiikkaa. Erityisesti huoltajien vastauksissa nousi esiin positiivisten asioiden korostaminen. Yli puolet (8)

huoltajista koki, että hyvän huomaaminen nousee henkilökunnan ja huoltajien välisissä kohtaamisissa esiin hyvin. Hieman alle puolet (6) vastaajista oli sitä mieltä, että hyvän huomaamista tapahtuu jonkin verran. Pieni osa (1) vastaajista koki, että hyvän huomaamista toteutuu vähän. Enemmistö vastaajista toi esille, että työntekijät kertovat päivän tapahtumista sekä lapsen onnistumisista ja ratkaisuista.

Usein kerrotaan, mikä lapsen päivässä sujui hyvin ja sitä korostetaan, eikä suinkaan asioita, jotka sinä päivänä menivät huonosti.

Kerrotaan päivän tapahtumista, onnistumisen riemuista, ratkaisuista.

Lisäksi vastauksissa korostui työntekijöiden yleinen positiivisuus ja ammattitaito, joka näkyy lapsen kehumisena ja hyvänä palautteena. Vastauksissa mainittiin myös, että positiivinen lähestymistapa riippuu paikalla olevasta työntekijästä. Vastauksissa pohdittiin lisäksi sitä, jääkö joitakin asioita kertomatta positiivisuuden varjolla.

Valtaosa kuitenkin erittäin ammattitaitoisia, positiivisia ja pyrkivät päättämään hoitopäivät hyvään palautteeseen.

-- Sanotaan kivoja, positiivisia asioita lapsesta.

Riippuu paljon kuka henkilökunnan jäsen vastaanottamassa/luovuttamassa lasta.

Huoltajien vastausten perusteella positiivisia asioita tunnistetaan myös ratkaisukeskeisen toiminnan kautta. Osa huoltajista (6) koki, että myönteinen vuorovaikutus näkyy ongelmanratkaisutilanteissa hyvin. Hieman alle puolet (7) vastasi, että myönteisyyttä esiintyy ongelmanratkaisutilanteissa jonkin verran ja pieni osa (2) vastaajista oli sitä mieltä, että sitä esiintyy vain vähän. Huoltajien vastausten mukaan ongelmanratkaisutilanteet hoidetaan asioista keskustelemalla ja tilanteet käsitellään yhdessä työntekijän kanssa. Ongelmanratkaisutilanteisiin liittyen vastauksissa mainittiin myös Verso-keskustelut ja sopimukset.

Kuullut lapselta, että aikuiset hyvin kartalla mitä tapahtuu. Tunteita käsitellään ja asioista keskustellaan.

Päiväkodissa käydään Verso-keskusteluja ja tehdään sopimuksia. Tyttäreni osasi jo 3-vuotiaana kysyä kotonakin 'Sopiiko?', kun halusi saada tahtonsa läpi.

Vastausten mukaan pienellä osalla huoltajista ei ollut varmaa tietoa ongelmanratkaisutilanteista, mutta huoltajat uskovat kuitenkin työntekijöiden myönteiseen asenteeseen tilanteiden ratkomisessa. Vastauksissa pohdittiin myös, että kaikkiin tilanteisiin ei ole mahdollisuutta puuttua ollenkaan tai oikeanlaisilla menetelmillä.

En ole ollut näkemässä miten ongelmatilanteita ratkotaan, mutta uskoisin, että myönteisesti.

Voin kuvitella, että jokaiseen riitatilanteeseen ei pystytä puuttumaan välttämättä ollenkaan saati sitten oikeanlaisten pedagogisten menetelmien kanssa.

7.5 Kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä huoltajien kanssa

Vastausten perusteella kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä huoltajien kanssa liitetään positiiviseen pedagogiikkaan. Keskeisimpänä asiana huoltajien vastauksissa nousi lasten tarpeiden huomioiminen. Eniten vastauksissa korostuivat lapsen tarpeisiin vastaavan toiminnan järjestäminen, muun muassa toimintaympäristöä muokkaamalla ja tukemalla lasta jännittävässä tilanteissa. Lisäksi vastauksissa toistui useasti lapsen yksilöllisten vahvuuksien huomioiminen, esimerkiksi lapsen mielenkiinnon kohteita tukemalla.

Molempien vahvuudet otettu huomioon, sekä tsemppin tarve. Henkilökunta ammattitaitoista ja välineistöä sekä toimintatapoja keksitään ja muutetaan.

Hänen annetaan laulaa useissa tilaisuuksissa, koska hän on innokas laulaja ja esiintyjä. Tai sitten hoitaja pitää tyttärentäni kädestä, koska hän on myös pelokas joissakin tilanteissa, missä muut lapset ovat uskaliaampia.

Huomattavaa on, että moni huoltajista ei osannut kertoa lapsensa luontevahvuuksien huomioimisesta päiväkodin arjessa. Vastauksista ilmeni, ettei asiasta

ole joko kerrottu tai huoltaja ei ole ollut näkemässä lapsensa toimintaa päiväkodissa. Pieni osa vastaajista koki, että luontevahvuuksia huomioidaan heikosti.

En oikein osaa sanoa. Se, miten oma lapsi on ja käyttäytyy päiväkodissa on meille vanhemmille vähän mysteeri. Etenkin korona-aikana varsinainen arki on jäänyt etäiseksi kun ainoastaan eteisessä tavataan eikä pidemmälle pääse katsomaan mitä lapsi tekee.

Vastauksissa korostuivat lisäksi kirjallinen ja suullinen viestintä kasvatusyhteistyössä. Vastauksissa keskeisimpänä nostona esiintyi lapsen varhaiskasvatussuunnitelma. Muita esiin nousseita asioita olivat infokirjeet Daisyn kautta sekä pedagoginen dokumentointi. Vastauksissa nousi esiin lisäksi yhteiset keskustelut lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laatiessa sekä lapsen hakutilanteissa.

Vasu. Kuukausikirjeet. Välillä hakutilanteissa lapsen päivästä kertoossaan.

Kirjallisesti on tuonut kyllä esiin, mm. infokirjeet ja vasu-keskustelut --

Välillä tulee daisyn kautta kirjeitä, joissa kerrotaan mitä on tehty ja mitä tullaan tekemään. --

Kirjallisessa ja suullisessa viestinnässä korostuivat lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen, joihin kuuluvat lapsen vahvuuksien ja haasteiden esiin tuominen sekä yhteisistä toimintavoista sopiminen. Vastausten mukaan asioita käsitellään pääasiassa positiivisella otteella ja kannustavan palautteen kautta. Pieni osa huoltajista ei osannut vastata tai ollut kiinnittänyt huomiota siihen, kuinka päiväkotituo positiivista pedagogiikkaa esiin kirjallisesti.

-- Vasu-keskusteluissa myös on keskusteltu lapsen kasvusta ja kehityksestä ja on välittynyt tunne, että päiväkodissa annetaan tilaa lapsen oppia omaan tahtiin ja rauhassa.

Vasussa ihanasti lastentarhanopettaja nosti lapsen vahvuudet esiin ja ne asiat joissa haasteita on, sovittiin että sekä kotona että hoidossa harjoitellaan rauhassa ja samoilla metodeilla.

Aina on ollut hyvin kannustava palaute ja avoin keskustelu ilmapiiri, myös ei niin helpoista aiheista.

8 Pohdinta

8.1 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää huoltajien käsityksiä ja kokemuksia positiivisesta pedagogiikasta varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä oli selvittää, miten Niinivaaran vuoropäiväkodin huoltajat ymmärtävät positiivisen pedagogiikan varhaiskasvatuksessa, ja kuinka se heille näytetään.

Tuloksista voidaan todeta, että huoltajat ymmärtävät positiivisen pedagogiikan kasvattajien myönteisinä ajattelu- ja toimintatapoina. Tuloksissa korostui erityisesti yleinen positiivinen asenne, joka esiintyi vastauksissa myönteisenä suhtautumisena lapsiin sekä ratkaisukeskeisenä toimintana. Positiivisella pedagogiikalla on yhteys positiiviseen psykologiaan, jossa tavoitellaan ratkaisukeskeisiä ajattelu- ja toimintamalleja (Kumpulainen ym. 2014, 227). Ratkaisukeskeisyydessä painottuvat joustavuus, arvostus sekä myönteisyys, tarkoittaen keskittymistä ratkaisuihin ja tavoitteisiin haasteiden sijaan (Avola & Pentikäinen 2020, 66).

Tuloksissa korostui lisäksi kannustava palaute. Eniten vastauksissa toistuivat lapsen kannustaminen, tukeminen, kehuminen ja rohkaisu sekä hyvän toiminnan huomaaminen. Huoltajien käsityksen mukaan positiivisessa pedagogiikassa palaute ja ohjaus annetaan myönteisesti välttämättä negatiivisia ilmauksia. Kumpulainen ym. (2014, 231) esittävät, että arjen positiivinen pedagogiikka on lapsen kannustamista sekä tunteiden ja vahvuuksien tunnistamista.

Tuloksista voidaan havaita, että huoltajat ymmärtävät positiivisen pedagogiikan lasten osallisuuden vahvistamisena, jonka keskiöön vastauksissa nousi lasten yksilöllisyyden tukeminen. Eniten vastauksissa esiintyivät lasten yksilöllisten vahvuuksien, onnistumisten ja taitojen huomioiminen sekä lapsilähtöinen toiminta. Huoltajien vastausten mukaan positiivinen pedagogiikka ymmärretään lapsen henkilökohtaisen taitotason sekä mieltymysten tunnistamisena ja

tukemisena. Kumpulaisen ym. (2014) mukaan positiivisessa pedagogiikassa korostetaan lasten ainutlaatuisuutta, yksilöllisiä vahvuuksia sekä osallisuutta. Lapselle ominainen ja mielekäs toiminta edistää lapsen vaikutusmahdollisuuksia. (Kumpulainen ym. 2014, 230, 239.)

Tuloksissa nousi esiin tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen, joka korostui vastauksissa lämpimänä vuorovaikutuksena. Lämpimässä vuorovaikutuksessa lapsiin suhtaudutaan aina empaattisesti voimakkaidenkin tunteiden esiintyessä sekä annetaan runsaasti myönteistä, rohkaisevaa ja kannustavaa palautetta (Ahonen 2017b, 78, 94). Vastauksissa toistuivat avoimuus sekä lapsen ohjaaminen, tsemppaaminen, kannustaminen ja kehuminen. Huoltajien mukaan positiiviseen pedagogiikkaan kuuluu epäonnistumisten ja pettymysten käsittely yhdessä kasvattajan kanssa sekä turvallisen olon ja kasvuympäristön luominen.

Tuloksista voidaan havaita, että positiivinen pedagogiikka näyttäytyy huoltajille Niinivaaran vuoropäiväkodissa erilaisissa yhteistyötilanteissa. Huoltajien ja kasvattajien yhteistyöhön sisältyvät päivittäiset keskustelut erilaisissa kohtaamisissa sekä kirjalliset tuotokset, kuten kasvun kansio ja kuukausittaiset kirjeet (Järvinen ym. 2009, 164). Erityisesti vastauksissa korostuivat kirjallinen ja suullinen viestintä, joista keskeisimpänä mainittiin lapsen varhaiskasvatussuunnitelma sekä kirjeet Daisyn kautta. Huoltajien vastausten mukaan lapsen vasussa ja vasu-keskusteluissa käsitellään lapsen vahvuuksia ja haasteita sekä yhteisiä toimintatapoja päiväkodin ja huoltajien välillä. Joensuun päiväkotien ensisijaisena viestintä- ja tiedotuskanavana toimii Daisy, jossa myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2021, 11, 43).

Tulokset osoittavat, että positiivinen pedagogiikka näyttäytyy huoltajille myönteisen palautteen sekä ratkaisukeskeisen toiminnan kautta. Huoltajien vastauksissa toistuivat henkilökunnan positiivisuus ja lapsen kehuminen. Työntekijöiden koettiin käsittelevän eri tilanteita pääsääntöisesti avoimesti keskustellen, myönteisellä ja ammattitaitoisella otteella. Järvinen ym. (2009, 164) tuovat esiin, että toimiva ja kunnioittava vuorovaikutus edellyttää kiireetöntä, avointa ja rehellistä viestintää. Positiivinen pedagogiikka ilmenee huoltajille erityisesti lapsen

hakutilanteissa, kun huoltajat kuulevat lapsen päivän tapahtumista, onnistumisista ja ratkaisuksista. Vastausten perusteella huoltajat kokivat, että keskusteluissa tuodaan esiin enemmän myönteisiä kuin huonosti menneitä asioita. Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelman (2021, 43) mukaan huoltajille kerrotaan lapsen onnistumisista ja vahvuuksista päivittäin, ja myös ikävät tilanteet käsitellään rakentavasti lasta tukien.

Tulosten perusteella huoltajille näkyviä positiivisen pedagogiikan keinoja ovat lisäksi lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioiminen. Vastausten mukaan päiväkodin toimintaa mukautetaan vastaamaan lapsen tarpeita ja vahvuuksia. Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen on erilaisia pedagogisia, rakenteellisia ja hyvinvointia tukevia ratkaisuja, kuten työtapojen ja oppimisympäristöjen muuttamista lapsen tarpeiden mukaan (Opetushallitus 2018, 54–57).

Positiivisessa pedagogiikassa nostetaan esiin lasten vahvuustaitoja, kuten itsesäätelyä, ja harjoitellaan niitä aikuisen tuella (Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma 2021, 26). Tuloksista on nähtävissä, että huoltajille on epäselvää, kuinka lapsen luontevahvuuksia huomioidaan päiväkodin arjessa. Huomattavaa oli, että valtaosa huoltajista ei osannut kertoa lapsen luontevahvuuksien huomioimisesta päiväkodissa. Lisäksi pieni osa koki, että luontevahvuuksien huomioiminen on heikkoa. Vastausten mukaan tämä johtuu siitä, ettei asiasta ole joko kerrottu huoltajalle tai huoltaja ei ole ollut näkemässä lapsensa toimintaa päiväkodissa. Tulosten ristiriitaisuutta aiheuttaa se, että huoltajien vastauksissa esiintyi usein lapsen vahvuuksien huomioiminen, mutta kohdennettuun kysymykseen luontevahvuuksien huomioimisesta ei osattu vastata.

Tämän perusteella pohdimme, onko termi ”luontevahvuudet” huoltajille vieras vai onko luontevahvuuksien huomioiminen jäänyt päiväkodin toiminnassa vähemmälle. Osa huoltajista osasi kuitenkin vastata kysymykseen, josta voidaan päätellä luontevahvuuksien huomioimisen olevan osa päiväkodin arkea josakin määrin. Tulosten perusteella voidaan lisäksi todeta, että luontevahvuuksien hyödyntämiseen liittyvää keskustelua huoltajien kanssa olisi hyvä lisätä, sillä luontevahvuudet ovat merkittävä osa positiivista pedagogiikkaa.

Huomiota herätti lisäksi yksittäisissä vastauksissa esiintyneet pohdinnat siitä, jätetäänkö huoltajille kertomatta jotakin positiivisuuden vuoksi. Tämä nosto voi johtua esimerkiksi siitä, että positiivinen pedagogiikka koetaan toimintamallina, jossa lapsen kanssa tapahtuneita ikäviä tapahtumia ei käsiteltäisi positiivisen ajattelumallin takia. Kumpulainen ym. (2014, 228) tuovat esille, ettei positiivinen pedagogiikka sulje pois vastoinkäymisten ja haasteiden merkitystä, vaan niitä tarkastellaan myönteisen kautta. Huoltajien vastauksiin perustuen pohdimme, tulisiko huoltajille tarkentaa positiivisen pedagogiikan periaatteita sekä vastoinkäymisten ja haasteiden merkitystä positiivisen pedagogiikan näkökulmasta.

Tulokset osoittavat, että huoltajat ymmärtävät, mitä positiivinen pedagogiikka tarkoittaa. Tuloksista on nähtävissä positiiviseen pedagogiikkaan liittyviä merkityksellisiä aihealueita, kuten yleinen positiivinen asenne, osallisuus, ratkaisukeskeisyys sekä lasten vahvuuksien ja osaamisalueiden huomioiminen. Lisäksi tulokset osoittavat, että positiivinen pedagogiikka on näkyvä osa varhaiskasvatusta Niinivaaran vuoropäiväkodissa. Huoltajille näkyvimmit positiivisen pedagogiikan keinot ovat lapsen varhaiskasvatussuunnitelma sekä erilaiset yhteistyötilanteet, joissa nostetaan esiin myönteisiä ja rakentavia asioita lapsesta. Koivavasti voidaan todeta, että opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimustehtävä saavutettiin hyvin, sillä lomakehaastattelu tuotti tietoa huoltajien käsityksistä ja kokemuksista Niinivaaran vuoropäiväkodissa käytettävästä positiivisesta pedagogiikasta.

8.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuteen liittyvät uskottavuus, luotettavuus ja eettisyys. Luotettavuus syntyy siitä, että tutkija kykenee perustelemaan uskottavasti tutkimuksessaan käytettyjen lähestymistapojen ja menetelmien tarkoituksenmukaisuutta. Tutkijan on siis kuvailtava tutkimuksen etenemistä tarkasti ja totuudenmukaisesti jättämättä tekemiään virheitä pois. Eettisyys pitää sisällään eettisten periaatteiden noudattamisen koko tutkimusprosessin ajan, jolloin tutkimuksessa käytettyjä menetelmiä ja analyysitapoja tulisi pystyä käyttämään

mallina missä tahansa tutkimuksessa. Tutkimuksen luotettavuuteen liittyy lisäksi se, ettei tutkimus aiheuta haittaa tai vaaraa siinä mukana olleille henkilöille ja ta-hoille. (Juuti & Puusa 2020b, 167–168.)

Aaltion ja Puusan (2020) mukaan laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voi-
daan parantaa useamman arvioijan, tutkimusmenetelmän tai tutkimuskerran sa-
mankaltaisilla tuloksilla. Lisäksi tutkimuksen vaiheet tulisi avata mahdollisimman
selkeästi, havainnollistaen ja yksityiskohtaisesti, jotta luotettavuutta pystytään
arvioimaan. (Aaltio & Puusa 2020, 172–173.) Opinnäytetyön toteutuksen vai-
heita pyrittiin kuvaamaan mahdollisimman yksityiskohtaisesti ja rehellisesti.
Opinnäytetyön eri vaiheissa kuultiin toimeksiantajan toiveita ja huomioitiin ne
käytännön toteutuksessa. Tämän lisäksi opinnäytetyön tekemisessä hyödynnet-
tiin reflektointipäiväkirjamerkintöjä, joista tarkastettiin tarvittaessa eri vaiheisiin
liittyviä asioita luotettavuuden lisäämiseksi.

Opinnäytetyön aiheeseen heräsi kiinnostus, sillä positiivinen pedagogiikka on
Joensuun seudun varhaiskasvatuksen ohjaava ajatus- ja toimintamalli. Opin-
näytetyön aihe on ajankohtainen, sillä positiivinen pedagogiikka on melko tuore
suuntaus varhaiskasvatuksessa ja aiempia tutkimuksia ja opinnäytetöitä on suh-
teellisen vähän. Tämä vaikutti opinnäytetyön teoriaperustan rakentamiseen si-
ten, että monipuolista teorialtietoa löytyi melko vähän. Positiivista pedagogiikkaa
koskevia teoksia löytyi pääasiassa samoilta tekijöiltä, jonka vuoksi teorialähteet
olivat suhteellisen rajoitettuja. Teorialähteitä tarkasteltiin kuitenkin kriittisesti ja
opinnäytetyöhön valittiin mahdollisimman kattavat, monipuoliset ja ajan tasalla
olevat lähteet.

Aineistonkeruumenetelmänä sähköinen lomakehaastattelu valikoitui luonnolli-
sesti, sillä se tuntui kätevältä sekä turvalliselta tavalta kerätä tietoa vallitsevan
pandemiatilanteen aikana. Lisäksi huoltajien osallistumisen kynnystä haluttiin
madaltaa toteuttamalla haastattelu sähköisesti ja nimettömänä. Toisaalta loma-
kehaastattelun tekemiseen liittyi haasteita kysymysten muotoilun ja selkeyden
suhteen. Kysymyksiä muotoillessa tuli jatkuvasti peilata tietoperustaan, jotta ky-
symykset huomioisivat kaikki positiivisen pedagogiikan osa-alueet. Lomake-
haastattelun tuli kuitenkin olla sopivan tiivis, jotta se houkuttelisi huoltajia

vastaamaan haastatteluun, eikä tuntuisi liian pitkältä. Lisäksi opinnäytetyön suunnitelman eteneminen viivästyi aikatauluhaasteiden vuoksi aiheuttaen paineita saada lomakehaastattelu ajallaan valmiiksi.

Olimme lomakehaastattelun lopulliseen aseteluun tyytyväisiä, sillä kysymyksiä oli pohdittu monesta eri näkökulmasta tarkasti ja huolellisesti. Huomasimme kuitenkin lomakehaastattelun vastauksista, että yksi kysymyksistä oli ymmärretty kahdella eri tavalla. Lomakehaastattelun kolmanteen kysymykseen oli tarkoitus saada vastauksia koskien ainoastaan viestintäkanavia, joissa positiivinen pedagogiikka näkyy. Kysymysmuodon takia vastauksia oli kuitenkin tullut myös siihen, *miten* se näissä kanavissa näkyy. Huoltajien vastauksissa mainittiin esimerkiksi vahvuuksien korostaminen sekä kasvun ja kehityksen huomioiminen. Analysointivaiheessa havaitsimme, että saadut vastaukset olivat paljon laajempia alkuperäisestä tarkoituksesta poiketen, joka vaikutti mielestämme positiivisesti opinnäytetyön tuloksiin. Toisaalta lomakehaastatteluun tuli joitakin vastauksia, jotka eivät vastanneet esitettyihin kysymyksiin. Tämän myötä totesimme, että kasvokkain käydyssä haastattelussa kysymyksiä olisi voinut tarkentaa tai uudelleen muotoilla, kun taas sähköistä lomakehaastattelua ei ollut mahdollista muuttaa enää lähettämisen jälkeen.

Kätevästä tiedonkeruumenetelmästä huolimatta vastausprosentti jäi valitettavan pieneksi. Lomakehaastattelu lähetettiin 143 huoltajalle, joista haastattelun avanneita oli 54, mutta vastaajia vain 15. Jos kaikki lomakehaastattelun avanneista olisivat vastanneet haastatteluun, olisi vastausprosentiksi muodostunut jopa 37,8 %. Lomakehaastatteluun oli kuitenkin vastannut vain 15 henkilöä, jolloin haastattelun lopulliseksi vastausprosentiksi tuli 10,5 %. Vaikka lomakehaastattelun vastaajamäärä jäi valitettavan pieneksi, tuotti opinnäytetyö tietoa huoltajien käsityksistä ja kokemuksista ja opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin saatiin riittävät vastaukset. Tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoitteet määrittelevät kylläntymispisteen eli saturaation, jossa aineisto alkaa toistaa itseään eikä tuota enää uutta tietoa (Vilkkä 2021, 122–123).

Alhainen vastaajamäärä herätti pohdintaa lomakehaastattelun houkuttelevuudesta ja tutkimustehtävästä. Matalaan vastausprosenttiin liittyen pohdimme, tuntuiko positiivinen pedagogiikka aiheena huoltajien mielestä vaikealta vai eikö lomakehaastattelu ollut yleisesti helposti lähestyttävä. Vastaajamäärä ja vastausten laajuus olivat odotettua pienemmät, jolloin pohdimme, onko huoltajilla tarpeeksi tietoa aiheesta. Tuomen ja Sarajärven (2018, 64–65) mukaan aineisto voi jäädä suppeaksi muun muassa siksi, että vastaajilla ei ole kokemusta käsiteltävästä aiheesta tai he eivät osaa tuoda ajatuksiaan esiin kirjallisesti.

Analyysimenetelmän valitseminen tuntui alussa haasteelliselta, mutta lopulta päädyimme aineistolähtöiseen sisällönanalyysiin. Valittu analyysimenetelmä tuntui oikealta valinnalta, sillä sen avulla aineistosta pystyttiin nostamaan huoltajille merkityksellisiä käsityksiä ja kokemuksia positiivisesta pedagogiikasta. Aineistoon tutustuttiin syvällisesti ja aineisto selkeytyi vaihe vaiheelta pelkistämisen avulla. Pelkistäminen ja värikoodaaminen auttoivat tiivistämään alkuperäisten vastausten keskeisintä sisältöä. Alun pohdinnoista huolimatta analysointi saatiin haluttuun pisteeseen viiden analysointikerran jälkeen, jolloin aineisto yhdistyi tutkimuskysymyksiin.

Tutkijalla on eri velvollisuuksia liittyen muun muassa asianmukaiseen kohteluun, vaitioloon sekä informoimiseen, jotta tutkimus toteutuu eettisesti oikein. Tutkijan tulee noudattaa tieteellistä rehellisyyttä, huolellisuutta ja hänen on tunnustettava toisten tutkijoiden osuus työssään. Nämä säännöt luovat tutkimukselle rajat ja säännöt, joiden sisällä tutkijan on pysyttävä. (Clarkeburn & Mustajoki 2007, 80–81.) Henkilötietojen anonymiteetti on huomioitava, jotta tutkimukseen osallistuvien henkilöiden tietosuoja toteutuu. Opinnäytetyön tekijöiden tulee kerätä vain välttämättömät henkilötiedot, huolehtia tutkimustulosten ja tutkimuksesta saatujen tietojen säilytyksestä sekä lopulta tuhoamisesta. Tutkijoilla on velvollisuus informoida tutkittavia ja saada suostumus paitsi tutkimukseen osallistumisesta, mutta myös mahdollisesta henkilötietojen käyttämisestä. (Arene 2019, 7.)

Tätä opinnäytetyötä varten täytettiin toimeksiantosopimus sekä järjestettiin tutkimusluvat. Lomakehaastattelun yhteydessä huoltajille lähetettiin saatekirje (liite

1), jossa kerrottiin opinnäytetyön tarkoitus ja haastattelun tulosten käyttötarkoitus. Lomakehaastattelu toteutettiin 3–6-vuotiaiden lasten huoltajille, ja kohde-ryhmänä oli useamman lapsiryhmän huoltajat mahdollisimman kattavan vastausprosentin saavuttamiseksi. Haastatteluun osallistuminen oli huoltajille vapaaehtoista ja tapahtui nimettömästi. Vastauksista ei voitu tunnistaa osallistujien henkilöllisyyttä ja ne käsiteltiin luottamuksellisesti vaitiolovelvollisuutta noudattaen. Aineisto kerättiin vain opinnäytetyötä varten ja aineisto tuhottiin opinnäytetyön valmistuttua.

8.3 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessimme alkoi keväällä 2021 suunnitelman tekemisellä, joka jouduttiin laatimaan hyvin nopeasti aikatauluhaasteiden vuoksi. Suunnitelman valmistuttua koko prosessi tuntui alkuun pitkältä ja sekavalta. Nopealla aikataululla laaditun suunnitelman vuoksi sovelsimme ja muokkasimme toimintamalljamme matkan aikana. Aikataulut venyivät niin yhteysongelmien kuin muidenkin koulukiireiden vuoksi. Analyysin oli tarkoitus sijoittua syksylle 2021, mutta silloin aika ei riittänyt muuhun kuin aineiston keräämiseen ja tietoperustan täydentämiseen. Erilaiset aikataululliset haasteet, jotka johtivat esimerkiksi toteutusvaiheen viivästymiseen, vahvistivat suunnitelman ja aikatauluttamisen merkitystä.

Opinnäytetyöprosessi laajensi teorianäytämystämme sekä vahvisti ammatillista osaamistamme varhaiskasvatuksessa. Uutta tietoa kertyi muun muassa Joensuun varhaiskasvatuksesta, positiivisesta pedagogiikasta sekä huoltajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Myös tutkimuksellisen työn tekeminen toi meille uutta, mielenkiintoista tietoa ja kokemusta muun muassa tutkimuksen tekemisestä ja menetelmistä.

Opinnäytetyön aikana oppimamme asiat ovat kehittäneet ammatillista osaamistamme sekä antaneet uusia näkökulmia työelämään. Positiivinen pedagogiikka on vallitseva toimintamalli Joensuun varhaiskasvatuksessa, jonka vuoksi on tärkeää tietää aiheesta työelämään siirtyessä. Varhaiskasvatuksen opettajan tulee hallita eri positiivisen pedagogiikan osa-alueita, jotta hän voi suunnitella ja

toteuttaa kehittävää toimintaa varhaiskasvatuksessa. Tämä opinnäytetyö on avartanut positiivisen pedagogiikan sisältöjä ja sen näyttäytymistä Joensuun varhaiskasvatuksessa, mutta myös tuonut esille sujuvan yhteistyön merkitystä kodin ja varhaiskasvatuksen välillä. Huoltajien vastauksista on nähtävissä niitä asioita, joissa tietoisuutta ja läpinäkyvyyttä päiväkodin osalta voitaisiin lisätä. Varhaiskasvatuksen ammattilaisen tulisi muistaa tuoda huoltajille esiin kokonaiskuva päivän tapahtumista lempeästi sekä rehellisesti.

Opinnäytetyöprosessimme oli pitkä matka, jonka aikana kohtasimme haasteita ja vastoinkäymisiä. Muistutimme toisiamme kuitenkin aika ajoin siitä, että teemme tämän yhdessä. Yhteistyön, avoimen vuorovaikutuksen sekä sallivan ilmapiirin merkitys vahvistui meille molemmille opinnäytetyöprosessimme aikana. Prosessin aikana onkin ollut erityisen tärkeää pystyä jakamaan tuntemuksiaan ja kertomaan toiselle avoimesti omista ajatuksistaan työhön liittyen. Ennen opinnäytetyöprosessia olimme tehneet jo paljon yhteistyötä opinnoissamme, jonka vuoksi päätös yhteisestä työskentelystä oli helppo. Opimme myös sovittamaan erilaiset työtapamme yhteen, joka onnistui avoimen keskustelun kautta. Työparin tuki sekä erilaisten näkökulmien jakaminen ovat olleet arvokkaita yhteistyötämme edistäviä tekijöitä.

Kaikista viiveistä ja haasteista huolimatta opinnäytetyömme valmistui suunnitelman mukaisesti kesään 2022 mennessä. Yllättävien muuttujien ja aikatauluhaasteiden kohtaaminen opinnäytetyöprosessin aikana opetti meille pitkäjänteisyyttä, joustavuutta sekä kykyä kohdata epävarmuustekijöitä. Opimme lisäksi sietämään stressiä sekä tekemään nopeita päätöksiä. Vaikka opinnäytetyöprosessimme oli paikoittain kivinen tie, oli matka lopulta opettavainen ja antoisa.

8.4 Hyödynnettävyys ja jatkotutkimusideat

Opinnäytetyön tulokset auttavat päiväkodin työntekijöitä hahmottamaan, miten lasten huoltajat ymmärtävät positiivisen pedagogiikan, ja kuinka se huoltajille näyttäytyy. Huomattavaa oli, että valtaosa huoltajista ei osannut kertoa, kuinka lapsen luontevahvuuksia huomioidaan päiväkodin arjessa. Lisäksi pieni osa

huoltajista koki, että luontevahvuuksien huomioiminen on heikkoa. Nämä tulokset osoittavat, että erityisesti luontevahvuuksien hyödyntämiseen liittyvää keskustelua olisi hyvä lisätä päiväkodin arjessa.

Toimeksiantaja voi hyödyntää opinnäytetyön tuloksia kehittääkseen olemassa olevia toimintatapoja ja yhteistyötä huoltajien kanssa. Työntekijät voivat tarkastella työskentelytapojaan sekä edistää vaihtoehtoisten toimintatapojen omaksumista, mikä mahdollistaa kasvatuskumppanuuden kehittämisen ja yhteistyön laadun parantumisen.

Kehittämisideana voisi luoda huoltajille oppaan positiivisen pedagogiikan keskeisimmistä osa-alueista ja menetelmistä varhaiskasvatuksessa. Opas voisi sisältää positiivisen pedagogiikan harjoituksia tai käyttövinkkejä, joita huoltajat voisivat kokeilla ja käyttää myös kotona. Lisäksi opinnäytetyötämme voitaisiin jatkaa päiväkodin työntekijöille suunnattuna työpajana, jossa voitaisiin löytää erilaisia keinoja tuoda positiivista pedagogiikkaa esiin lasten huoltajille. Tämän opinnäytetyön tuloksiin pohjaten kehittämisessä voitaisiin huomioida erityisesti luontevahvuudet. Luontevahvuuksien tunnistaminen ja tukeminen huoltajien tai varhaiskasvattajien näkökulmasta kävisi myös jatkotutkimusideaksi.

Lähteet

- Aaltio, I. & Puusa, A. 2020. Mitä laadullisen tutkimuksen arvioinnissa tulisi ottaa huomioon? Laadullisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa Juuti, P. & Puusa, A. (toim.). Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus, 169–180. Ellibs Webkirjasto. 18.3.2022.
- Ahonen, L. 2017a. Vasun käyttöopas. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Ahonen, L. 2017b. Haastavat kasvatustilanteet. Lämpimän vuorovaikutuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Arene ry. 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyön eettiset suositukset. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINNÄYTETÖIDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?_t=1578480382. 28.4.2021.
- Avola, P. & Pentikäinen, V. 2020. Kukoistava kasvatus – positiivisen pedagogiikan ja laaja-alaisen hyvinvointiopetuksen käsikirja. Espoo: BEEhappy Publishing Oy.
- Clarkeburn, H & Mustajoki, A. 2007. Tutkijan arkipäivän etiikka. Tampere: Vastapaino.
- Hirsjärvi, S. Remes, P. Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Porvoo: Bookwell Oy.
- Joensuun kaupunki. 2021. Päiväkodit. <https://www.joensuu.fi/paivakodit>. 11.11.2021.
- Joensuun seudun varhaiskasvatussuunnitelma. 2021. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Joensuun kaupungin tarkennuksin 8/2021. <https://www.joensuu.fi/documents/144181/3958508/Joensuun+seudun+varhaiskasvatussuunnitelma+Joensuu+tarkennuksin+2021.pdf/27b365c0-1fa5-e16d-579c-a171755ab707>. 22.3.2022.
- Juuti, P. & Puusa, A. 2020a. Mitä laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan?. Teoksessa Juuti, P. & Puusa, A. (toim.). Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus, 9–19. Ellibs Webkirjasto. 11.11.2021.
- Juuti, P. & Puusa, A. 2020b. Laadullisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa Juuti, P. & Puusa, A. (toim.). Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus, 166–168. Ellibs Webkirjasto. 10.11.2021.
- Järvinen, M., Laine, A. & Hellman-Suominen, K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Helsinki: Kirjapaja.
- Kumpulainen, K., Mikkola, A. Rajala, A., Hilppö, J. & Lipponen, L. 2014. Positiivisen pedagogiikan jäljillä. Teoksessa Uusitalo-Malmivaara. (toim.). Positiivisen psykologian voima. Jyväskylä: PS-Kustannus, 224–242.
- Lehikoinen, H. & Pursiainen, V. 2018. Positiivinen pedagogiikka huoltajille tutuksi. Karelia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/150473/lehikoinen_henna_pursiainen_virpi_2018_06_06.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 29.4.2021.
- Leskisenoja, E. 2017. Positiivisen pedagogiikan työkalupakki. Jyväskylä: PS-kustannus.

- Leskisenoja, E. 2019. Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Mäkelä, J. 2011. Osallisuuden merkitys lapsen ja nuoren kehitykselle. Teoksessa Nurmi, S. & Rantala, K. (toim.). Näyn & kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-kirjat / Lasten Keskus Oy, 13–23.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2022a. Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen. <https://okm.fi/varhaiskasvatusoikeus>. 22.3.2022.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2022b. Varhaiskasvatuspalvelut. <https://okm.fi/varhaiskasvatuspalvelut>. 3.5.2022.
- Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf. 27.4.2021.
- Opetushallitus. 2021a. Mitä on varhaiskasvatus? <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>. 16.4.2021.
- Opetushallitus. 2021b. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet pähkinänkuoressa. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteet-pahkinankuoressa>. 23.4.2021.
- Prepula, L. 2018. Positiivinen pedagogiikka ja reflektiivisyys – toimintapajat kasvattajille. Karelia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/141906/linda_prepula_2018_03_08..pdf?sequence=1&isAllowed=y. 16.4.2021.
- Puusa, A. 2020. Näkökulmia laadullisen aineiston analysointiin. Analyysin eteneminen ja analyysimenetelmät. Teoksessa Juuti, P. & Puusa, A. (toim.). Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus, 141–152. Ellibs Webkirjasto. 18.3.2022.
- Ranta, S. 2020. Positiivinen pedagogiikka suomalaisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Lapin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Väitöskirja. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/64412/Ranta_Samuli_Acta%20electronica%20Universitatis%20Lapponiensis%20283.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 21.4.2022.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi. Ellibs Webkirjasto. 10.11.2021.
- Turja, L. 2020. Lasten osallisuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Hujala, E. & Turja, L. (toim.). Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-Kustannus, 38–55.
- Uusitalo-Malmivaara, L. & Vuorinen, K. 2016. Huomaa hyvä! Näin ohjaat lasta ja nuorta löytämään luonteenvahvuutensa. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Uusitalo-Malmivaara, L. & Vuorinen, K. 2017. Huomaa hyvä! Vahvuusvariksen bongausopas. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Uusitalo-Malmivaara, L. 2014. Hyveet ja luonteenvahvuudet. Teoksessa Uusitalo-Malmivaara. (toim.). Positiivisen psykologian voima. Jyväskylä: PS-Kustannus, 63–84.
- Varhaiskasvatustalaki 540/2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180540>. 22.3.2022.
- Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus. Ellibs Webkirjasto. 24.1.2022.
- Vuorikari, S. 2019. ”Hienoa, sinulla on toinen sukka jalassa!” – Varhaiskasvattajien kokemuksia positiivisesta pedagogiikasta. Karelia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/168894/Vuori-kari_Satu_2019_04_pp.pdf.pdf?sequence=2&isAllowed=y. 3.5.2021.
YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista 60/1991. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060>. 27.4.2021.
YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista 27/2016.
<https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2016/20160027/201600272>. 27.4.2021.

Lomakehaastattelun saatekirje huoltajille

Hyvä huoltaja!

Olemme kaksi kolmannen vuoden sosionomiopiskelijaa Karelia-ammattikorkeakoulusta. Teemme tutkimuksellista opinnäytetyötä aiheesta **positiivinen pedagogiikka** eli **positiivinen kasvatus**. Tavoitteenamme on selvittää kyselytutkimuksella huoltajien käsityksiä positiivisesta kasvatuksesta sekä kuinka se näytetään käytännössä. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä Niinivaaran vuoropäiväkodin kanssa. Päiväkodilla on mahdollisuus hyödyntää kyselyn tuloksia kehittämistarkoitukseen.

Kutsummekin Teidät osallistumaan kyselytutkimukseemme. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja tapahtuu nimettömästi. Vastauksista ei voida tunnistaa henkilöllisyyttä ja ne käsitellään luottamuksellisesti vaitiolovelvollisuutta noudattaen. Tutkimusaineisto kerätään vain tätä opinnäytetyötä varten ja aineisto tuhoetaan tutkimuksen valmistuttua.

Tutkimukseen voitte osallistua **ajanjaksolla 4.10.–17.10.2021**. Vastaamiseen menee noin 15 minuuttia. Kiitos osallistumisestanne!

Kyselyyn pääsette Webropol-linkin kautta:

<https://link.webpolsurveys.com/S/AF562091FD638996>

Mikäli Teillä herää kysyttävää tutkimukseen tai opinnäytetyöhön liittyen, olettehan rohkeasti yhteydessä allekirjoittaneisiin. Valmis opinnäytetyö tullaan julkaisemaan Theseus-verkkopalvelussa. Mukavaa syksyä! 😊

Ystävällisin terveisin

Laura Hiltunen ja Ella Eloranta

Yhteystiedot:

██
██

Opinnäytetyön lomakehaastattelu 2021

Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa

Osallistumalla kyselyymme, annatte suostumuksenne käyttää vastauksianne opinnäytetyössämme. Muistutamme, että vastauksianne käsitellään luottamuksellisesti ja nimettömänä.

Tutkimukseen voitte osallistua ajanjaksolla 4.10.–17.10.2021. Vastamiseen menee noin 15 minuuttia. Kiitos osallistumisestanne!

Kirjoita vastauksesi sille varattuun kohtaan tai valitse sopivin vaihtoehto (hyvin/paljon, jonkin verran, vähän, ei ollenkaan). Muistathan painaa lähetä-painiketta täyttämisen jälkeen.

1. Mitä positiivinen pedagogiikka eli positiivinen kasvatusta mielestäsi tarkoittaa?

2. Mitä asioita positiivisessa kasvatuksessa mielestäsi korostetaan?

3. Miten päiväkotitoiminta on tuonut positiivista kasvatusta esiin kirjallisesti? (esim. lapsen vasu, Daisy-ympäristö, ilmoitustaulut, infokirjeet...)

4. Hyvän huomaaminen nousee henkilökunnan ja huoltajien välisissä kohtaamisissa esiin...

- Hyvin
- Jonkin verran
- Vähän
- Ei ollenkaan

5. Jos kyllä, niin miten?**6. Miten päiväkodissa huomioidaan lapsesi luontevahvuuksia?****7. Oppimisen iloa painotetaan päiväkodissa...**

- Paljon
- Jonkin verran
- Vähän
- Ei ollenkaan

8. Myönteinen vuorovaikutus näkyy myös ongelmanratkaisutilanteissa... (esim. lasten riitatilanteet tai sopimaton käytös)

- Hyvin
- Jonkin verran
- Vähän
- Ei ollenkaan

9. Jos näkyy, niin miten?

Muistathan painaa lähetä-painiketta täyttämisen jälkeen.